

LÆGERNES
PENSION

Generalforsamling i Lægernes Pension

Tid: 29. april 2020 kl. 13:00.

Sted: Dirch Passers Allé 76, 2000 Frederiksberg

Deltagerkreds: Generalforsamlingen består af højst 125 delegerede valgt blandt pensionskassens medlemmer. Ethvert medlem af pensionskassen har ret til at møde på generalforsamlingen og tage ordet. Det er dog alene de delegerede, der har stemmeret. Medlemmer, der ikke er delegerede, og som ønsker at møde på generalforsamlingen, skal meddele pensionskassen dette senest 3 dage før generalforsamlingen.

Pensionskassen skal dog henstille til, at man ikke møder frem på årets generalforsamling af hensyn til overholdelse af regler for forsamlingsbegrænsning.

Dagsorden: Se side 2.

Dagsorden

Side

a. Valg af dirigent	
b. Godkendelse af forretningsorden for afvikling af generalforsamlingen	3
c. Bestyrelsens beretning om pensionskassens virksomhed i det forløbne år <i>Vedlagt: Årsrapport 2019</i>	
d. Fremlæggelse af det af revision, bestyrelse og direktion underskrevne årsregnskab til godkendelse <i>Vedlagt: Årsrapport 2019</i>	
e. Fastsættelse af medlemsbidrag	5
f. Forslag fra bestyrelsen, delegerede eller medlemmer	8
g. Godkendelse af lønpolitik	17
h. Bestyrelsens vederlag	18
i. Valg af bestyrelse	20
j. Valg af revisorer	27
k. Eventuelt	
Bilag A: Præsentation af bestyrelsesmedlem, indstillet af Lægeforeningen	28
Bilag B: Præsentation af bestyrelsesmedlem, indstillet af pensionskassens bestyrelse	29
Bilag C: Ansvarlige investeringer (gældende for 2020).....	30
Bilag D: Vejledning til den lægelige revisors arbejde	36
Bilag E: Redegørelse for understøttelse af den globale klimaaftale 2020	37

Ad dagsordenens punkt B: Godkendelse af forretningsorden for afvikling af generalforsamlingen

Forretningsorden for afvikling af generalforsamling

Bemærkninger

Bestyrelsen indstiller, at generalforsamlingen godkender nedenstående forretningsorden for afholdelse af generalforsamling.

Deltagere på generalforsamlingen

Ethvert medlem af pensionskassen har ret til at møde på generalforsamlingen og tage ordet.

Medlemmer, der ikke er delegerede, og som ønsker at møde på generalforsamlingen, skal give meddelelse herom til pensionskassen senest 3 dage, før generalforsamlingen bliver afholdt. Generalforsamlingen er forbeholdt delegerede, medlemmer og presse.

Presse

Pensionskassens generalforsamling er åben for pressen.

Journalister, fotografer og andre, der ønsker at fotografere under generalforsamlingen, skal have tilladelse hertil ved henvendelse til pensionskassen senest 3 dage før generalforsamlingen.

Generalforsamlingen kan dog nedlægge fotoforbud, hvis et flertal af de stemmeberettigede ønsker det. Det er ikke tilladt at anvende blitz af andre end de fotografer, der er engageret af pensionskassen. Fotografer skal i øvrigt følge de anvisninger, som gives af mødets dirigent.

Det er ikke tilladt at foretage optagelser af generalforsamlingen med henblik på offentliggørelse eller anden videreformidling.

Dirigent

Afviklingen af generalforsamlingen forestås af dirigenten, der tillige leder debatten ved de enkelte dagsordenspunkter, herunder om beretning, regnskab og eventuelle forslag.

Medlemmer, der ønsker at ytre sig i form af indlæg eller kommentarer, skal henvende sig til dirigenten og af hensyn til referatet præsentere sig. Indlæg af længere varighed (5 minutter eller mere) skal adviseres over for pensionskassen senest 3 dage før generalforsamlingen. Dirigenten kan afskære indlæg af mere end 5 minutters varighed, selv om disse er behørigt anmeldt, hvis det af tidsmæssige grunde skønnes nødvendigt. Det henstilles, at eventuelle overheads eller anden teknisk støtte, der skal ledsage indlægget, indsendes til pensionskassen senest 3 dage før generalforsamlingen.

Dirigenten kan i øvrigt afskære indlæg af længere varighed og gentagne indlæg fra samme indlægsholder. Dirigenten kan fratage en taler ordet, hvis denne bevæger sig uden for det punkt, der er under behandling.

Ønsker et medlem ordet vedrørende forretningsordenen, skal denne have ordet som næste taler. Der må her kun stilles forslag til den forretningsmæssige ledelse af mødet. Dette forslag afleveres samtidig skriftligt til dirigenten.

Der kan indlægges pauser efter dirigentens skøn.

Forslag

Forslag til beslutning skal meddeles skriftligt til dirigenten senest samtidig med, at de stilles på generalforsamlingen.

Afstemning

Alene delegerede har stemmeret.

Stemmeafgivelsen sker ved håndsoprækning (dog skriftligt, hvis der rejses krav herom fra bestyrelsen, dirigenten eller et flertal af de delegerede). Forud for skriftlige afstemninger meddeler dirigenten hvilken stemmeseddel, der skal anvendes. Kun ved benyttelse af den rigtige stemmeseddel anses en stemme for afgivet. Blanke eller ugyldige stemmesedler betragtes som ikke afgivne.

Dirigenten, bistået af administrationen, forestår optællingen af stemmer (med mulighed for indsigelse fra generalforsamlingens side).

Lokalet

Der er rygeforbud under generalforsamlingen, og mobiltelefoner skal være lydløse.

Bestyrelse, dirigent og direktør sidder på et podium, mens resten af lokalet opdeles i tre sektioner: Én for delegerede, én for medlemmer og én for alle andre (hensyn til at sikre en korrekt afstemning).

Ad dagsordenens punkt E: Fastsættelse af medlemsbidrag

Bemærkninger

Pensionsbidraget er det faktiske beløb, der indbetales til pensionskassen. Når den pension, som et medlem har ret til ved invaliditet og død, fastsættes, sker det ud fra det beløb, som medlemmet allerede har opsparet i pensionskassen samt det forventede fremtidige pensionsbidrag. Det forventede fremtidige pensionsbidrag benævnes medlemsbidraget.

For de fleste er der forskel på medlemsbidraget og pensionsbidraget. Det gælder fx den store gruppe af underordnede hospitalslæger, hvor pensionsbidraget er fastsat i overenskomsten. Men for fx de alment praktiserende læger og de praktiserende øjenlæger og ørelæger er pensionsbidraget og medlemsbidraget ens. Her indbetaler regionen det pensionsbidrag, som generalforsamlingen fastsætter som medlemsbidrag.

Hvis der er forskel på medlemsbidrag og det indbetalte pensionsbidrag, bruges forskellen som et indskud på medlemmets pensionsordning, positivt eller negativt.

Forslaget indeholder den årlige regulering af medlemsbidragene for de medlemsgrupper, hvor medlemsbidraget fastsættes af generalforsamlingen. Herudover fastsætter bestyrelsen medlemsbidraget for fx de overenskomstansatte afdelingslæger og overlæger, så det svarer bedre til det overenskomstmæssige pensionsbidrag.

Tabel 1 viser den foreslåede regulering af det almindelige medlemsbidrag, som blandt andet omfatter den store gruppe af underordnede hospitalslæger. Medlemsbidragene er udregnet på grundlag af de overenskomstmæssige pensionsbidrag 1. oktober 2019 for yngre læger ansat i regionerne med tillæg af et skøn over de forventede stigninger i pensionsbidraget frem til medio 2021.

Aldersintervallerne for medlemsbidragene er fastsat ud fra lønsystemets struktur og ud fra en vurdering af den typiske alder dels ved indtrædelse i pensionskassen, dels ved den første ansættelse i en stilling som 1. reservelæge. Målet er at opnå en god overensstemmelse mellem medlemsbidraget og det pensionsbidrag, der faktisk indbetales i henhold til overenskomsten. Mens det faktiske pensionsbidrag kan svinge inden for det enkelte år, ligger medlemsbidraget fast og er ens for alle i samme aldersgruppe. Dermed bliver pensionen ved invaliditet og død mere stabil.

Tabel 1 viser de foreslåede forhøjelser af medlemsbidraget for medlemmer, der ikke er alment praktiserende læger, praktiserende øjenlæger eller praktiserende ørelæger, og hvor generalforsamlingen fastsætter medlemsbidraget.

Tabel 1: Medlemsbidrag for medlemmer, der ikke er alment praktiserende læger, praktiserende øjenlæger eller praktiserende ørelæger.

Alders-gruppe	Forslag medlemsbidrag 2021, kr.	Medlemsbidrag 2020, kr.	Stigning i kr.	Stigning i pct.
- 29	67.152	66.996	156	0,23
30 – 33	74.448	74.268	180	0,24
34 – 40	84.300	84.108	192	0,23
41 -	95.616	95.400	216	0,23

Stigningen i 2021 er begrænset. Det skyldes, at de faktiske stigninger i pensionsbidragene har vist sig at blive noget lavere end det, der var forventet ved fastsættelsen af medlemsbidraget for 2020. Det er på grund af den reguleringssordning, som nedsætter de aftalte overenskomstmæssige stigninger, hvis lønningerne stiger mindre på det private arbejdsmarked. Dermed blev medlemsbidraget for 2020 fastsat lidt for højt, hvilket udjævnes med den lave stigning i 2021.

Tabel 2 viser de foreslåede forhøjelser af medlemsbidraget for alment praktiserende læger, praktiserende øjenlæger og praktiserende ørelæger.

Tabel 2: Medlemsbidrag for alment praktiserende læger, praktiserende øjenlæger og praktiserende ørelæger.

Alders-gruppe	Forslag medlemsbidrag 2021, kr.	Medlemsbidrag 2020, kr.	Stigning i kr.	Stigning i pct.
- 29	67.152	66.996	156	0,23
30 – 33	74.448	74.268	180	0,24
34 – 40	84.300	84.108	192	0,23
41 – 46	95.616	95.400	216	0,23
47 -	132.180	131.880	300	0,23

Bidragene for de fire første aldersgrupper er det samme, som det i tabel 1 anførte bidrag. For den ældste aldersgrupper er der reguleret med samme procentsats.

Forslaget indeholder desuden overgangsregler fra 1997 og 1998.

De viste medlemsbidrag er før arbejdsmarkedsbidrag.

Forslagets tekniske udformning

Medlemsbidraget, der i henhold til pensionsregulativets § T2, stk. 1 fastsættes af generalforsamlingen, udgør for de af § T1, stk. 1, punkt 1¹ og 4² omfattede medlemmer:

67.152 kr. pr. år til det fyldte 30. år
74.448 kr. pr. år fra det fyldte 30. år til det fyldte 34. år
84.300 kr. pr. år fra det fyldte 34. år til det fyldte 41. år
95.616 kr. pr. år fra det fyldte 41. år til pensioneringen

Medlemsbidraget, der i henhold til pensionsregulativets § T2, stk. 1 fastsættes af generalforsamlingen, udgør for de af § T1, stk. 1, punkt 3³ omfattede medlemmer:

67.152 kr. pr. år til det fyldte 30. år
74.448 kr. pr. år fra det fyldte 30. år til det fyldte 34. år
84.300 kr. pr. år fra det fyldte 34. år til det fyldte 41. år
95.616 kr. pr. år fra det fyldte 41. år til det fyldte 47. år
132.180 kr. pr. år fra det fyldte 47. år til pensioneringen, bortset fra:

1. For alment praktiserende læger, der var 47 år eller derover den 31. december 1997, og som senest 31. december 1997 valgte at indbetale et medlemsbidrag på 51.804 kr., udgør medlemsbidraget 95.616 kr.
2. For praktiserende øjenlæger, der var 47 år eller derover den 31. december 1998, og som senest 31. december 1998 valgte at indbetale et medlemsbidrag på 54.300 kr., udgør medlemsbidraget 95.616 kr.

Medlemsbidraget ændres med virkning fra udgangen af det kvartal, i hvilket en af de anførte aldre opnås.

For medlemmer, hvor pensionskassen i henhold til lov om arbejdsmarkedsbidrag skal opgøre og indbetale arbejdsmarkedsbidraget af pensionsbidraget, fragår arbejdsmarkedsbidraget i medlemsbidraget før beregning af pensions-tilsagn.

For medlemmer, der som selvstændige erhvervsdrivende i henhold til lov om arbejdsmarkedsbidrag selv skal indbetale arbejdsmarkedsbidrag af pensionsbidraget, nedsættes medlemsbidraget tilsvarende.

¹ Ansatte i henhold til en af Lægeforeningen eller en af dens fraktioner eller anerkendte organisationer indgået kollektiv overenskomst eller aftale, der foreskriver pligt til medlemskab af pensionskassen.

² Selvstændigt erhvervsdrivende, der ikke er omfattet af kollektiv overenskomst, aftale eller lignende, der foreskriver pligt til medlemskab af pensionskassen for at kunne udøve deres erhverv.

³ Selvstændigt erhvervsdrivende, som omfattes af kollektiv overenskomst, der foreskriver medlemskab af pensionskassen.

Ad dagsordenens punkt F: Forslag fra bestyrelsen, delegerede eller medlemmer

Forslag 1 fra bestyrelsen

Forslag om mulighed for at købe supplerende dækning ved tab af erhvervsevne i Lægernes Pension

Forslag 2 fra bestyrelsen

Forslag om udvidelse af medlemmernes muligheder ved indsættelse af begunstigede

Forslag 3 fra bestyrelsen

Forslag om ændring af reglerne for udbetaling af alderspension

Forslag 4 fra bestyrelsen

Forslag om begrænsning i adgangen til tilbagebetaling af indbetalt pensionsbidrag

Forslag 5 fra bestyrelsen

Forslag om ligestilling af adoptiv- og stedbørn med biologiske børn i forhold til børnepension

Forslag 6 fra bestyrelsen

Ændring af henvisning til lovgivning

Forslag 7 fra bestyrelsen

Forslag til generel bemyndigelse

Forslag 1 fra delegerede

Forslag om henstilling om afvikling af investeringer i virksomheder, der er involveret i fremstilling af atomvåben.

Forslag 2 fra delegerede

Forslag om henstilling om afvikling af investeringer i selskaber, der har mere end 5% af omsætningen fra fossile brændsler.

Forslag 1 fra bestyrelsen

Forslag om mulighed for at købe supplerende dækning ved tab af erhvervsevne i Lægernes Pension.

Bestyrelsens bemærkninger

Pensionsordningen i Lægernes Pension indeholder en invalidepension, der udbetales til medlemmerne, hvis de mister en tilstrækkelig stor del af deres erhvervsevne som læge. Hvis det enkelte medlem ønsker en højere dækning ved tab af erhvervsevne end den, der følger af den obligatoriske pensionsordning i Lægernes Pension, er der i dag mulighed for at tegne supplerende dækning i AP pension via en formidlingsaftale. Fremadrettet vil Lægernes Pension gerne selv tilbyde medlemmerne at tegne en supplerende dækning, da man vurderer, at man herved kan give bedre rådgivning til medlemmerne samt tilbyde dem et mere hensigtsmæssigt produkt.

I den nuværende situation, hvor der foretages vurdering af, om der er ret til udbetaling, både i Lægernes Pension og AP Pension, kan det i enkelte tilfælde forekomme, at der kun tilkendes pension fra enten Lægernes Pension eller AP Pension. Dette vil være ganske u hensigtsmæssigt for det berørte medlem. Hvis den supplerende dækning bliver tegnet i Lægernes Pension, vil det tilstræbes i videst muligt omfang, at denne situation ikke vil kunne forekomme.

Der vil dog være forskellige regler for karens, der vil kunne bevirke, at der vil være forskelle i tilkendelserne, ligesom overgangsregler i forbindelse med overførsler af ordninger fra AP Pension kan bevirke forskelle. Når hele dækningen er samlet i Lægernes Pension, vil det desuden være lettere for Lægernes Pension at rådgive det enkelte medlem, da man alt andet lige vil have et bedre overblik over medlemmets pensionsordning. Endelig vil Lægernes Pension bedre kunne sikre sig, at produktet kan udbydes til en konkurrencedygtig pris.

Den supplerende dækning ved tab af erhvervsevne vil blive reguleret i et særskilt sæt forsikringsbetingelser, der fastsættes af bestyrelsen. Det er den samme fremgangsmåde, som anvendes ved den supplerende livsvarige livrente, som medlemmerne også har mulighed for at tegne i Lægernes Pension.

Hvis forslaget bliver vedtaget, er det desuden hensigten, at de eksisterende forsikringer i AP Pension skal overføres til Lægernes Pension.

Forslagets tekniske udformning:

Forslag til ny tekst er angivet med understregning.

Forslag til tekst, der skal udgå, er angivet med ~~overstregning~~.

Det bemærkes at den foreslåede nye bestemmelse, § T7A skal præcisere, at den supplerende dækning ved tab af erhvervsevne ikke er reguleret af bestemmelserne i pensionsregulativet, men derimod af et sæt særskilte forsikringsbetingelser, der fastsættes af bestyrelsen. Det er den samme metodik, der anvendes ved den supplerende livsvarige livrente.

Vedtægten

§ 2. Formål

Pensionskassens formål er at sikre medlemmerne og deres efterladte pension i tilfælde af invaliditet eller død eller ved opnåelse af pensionsalder. Efter forslag fra bestyrelsen kan generalforsamlingen vedtage oprettelse af kollektive risikoforsikringer, der står i naturlig forbindelse med pensionsydelse i øvrigt, samt tilbyde medlemmerne frivillig tegning af livrenter og frivillig tegning af dækning ved tab af erhvervsevne.

Pensionsregulativet

§ T2. Medlemsbidragets størrelse

1. – 11. [Udeladt]

12. Der kan efter nærmere af bestyrelsen fastsætte regler indbetales til dækning ved tab af erhvervsevne i henhold til § T7A.

[Ny bestemmelse] § T7A

Et medlem, der har indbetalt bidrag i henhold til § T2, stk. 12, har ret til dækning ved tab af erhvervsevne efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler. Nærværende pensionsregulativs bestemmelser finder således ikke anvendelse, bortset fra § T2, stk. 12.

Forslag 2 fra bestyrelsen

Forslag om udvidelse af medlemmernes valgmuligheder ved indsættelse af begunstigede.

Bestyrelsens bemærkninger

Når et medlem dør, før udbetaling af alderspension er påbegyndt, og før medlemmet har nået folkepensionsalderen, og hvis medlemmet ikke efterlader sig en pensionsberettiget ægtefælle eller samlever (er ikke en betingelse i ordning 2, der ikke indeholder pension til ægtefælle eller samlever), vil der komme en sum til udbetaling. Medlemmet kan via en såkaldt begunstigelsesbestemmelse fastlægge, hvem der skal modtage udbetalingen. Efter de gældende

regler har medlemmet dog kun mulighed for at bestemme, at udbetalingen skal tilfalde *nærmeste pårørende*, eller alternativt at den skal tilfalde ens dødsbo, hvor udbetalingen da vil blive fordelt mellem arvingerne i boet efter de regler, der gælder for dette.

Lovgivningen opstiller regler for, hvem man kan indsætte som begunstiget i pensionsordninger af den type, der er etableret i Lægernes Pension. Lovgivningens regler indeholder dog flere valgmuligheder end de regler, der findes i pensionsregulativet. Bestyrelsen foreslår derfor, at reglerne i pensionsregulativet ændres, så man får alle de valgmuligheder, der kan rummes inden for de lovgivningsmæssige rammer. Forslaget vil bevirke, at det enkelte medlem som begunstiget kan indsætte:

- Ægtefælle/registreret partner
- Samlever, hvis man bor sammen og har, venter eller har haft et barn sammen
- Person man har haft fælles bopæl med de seneste 2 år
- Livsarvinger, børn, børnebørn m.v.
- Stedbørn og stedbørns livsarvinger, børn, børnebørn m.v.
- Fraskilt ægtefælle
- Samlevers livsarvinger

Det vil desuden som hidtil være muligt at bestemme, at der ikke skal være indsat begunstigede. Herefter vil udbetalingen ved død tilfalde medlemmets dødsbo, hvor den vil blive fordelt i overensstemmelse med arvereglerne herunder efter et eventuelt testamente. Hvis dødsboet er insolvent, vil udbetalingen dog tilfalde boets kreditorer.

Da forslaget kræver tilretning af IT-systemer, foreslås det at træde i kraft 1. juli 2020.

Forslagets tekniske udformning:

Forslag til ny tekst er angivet med understregning.

Forslag til tekst, der skal udgå, er angivet med overstregning.

Pensionsregulativet

§ T9A. Ret til engangsydelse ved ugifte medlemmers død (for bidrag indbetalt før 1. januar 1993)

Såfremt et medlem med ret til pension, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993, afgår ved døden før medlemmet har nået folkepensionsalderen og før alderspensionering uden at efterlade sig ægtefælle, samlever eller tidligere ægtefælle berettiget til pension i henhold til § T9, udbetales der ~~til medlemmets nærmeste pårørende eller til medlemmets bo~~ en engangsydelse på 4 gange den på dødstidspunktet beregnede årlige ægtefællepension uden pensionisttillæg og forlods bonus. Såfremt medlemmet ved sin død oppebærer delpension i henhold til § T6, stk. 4 beregnes engangsydelsen af den del af pensionen, der ikke er kommet til udbetaling. ~~Engangsydelsen udbetales til medlemmets nærmeste pårørende, medmindre medlemmet har truffet bestemmelse om, at engangsydelsen skal tilfalde medlemmets bo.~~ Engangsydelsen udbetales i overensstemmelse med medlemmets bestemmelse herom, jf. §T10A.

stk. 2 [...]

§T9C. Pensionsordning 1 (med ret til livsvarig ægtefælle- eller samleverpension)

stk. 1 – stk. 5 [...]

stk. 6:

Såfremt et medlem, der i henhold til § T9B har valgt pensionsordning 1, afgår ved døden, før medlemmet har nået folkepensionsalderen og før alderspensionering uden at efterlade sig ægtefælle, samlever eller tidligere ægtefæller berettiget til pension i henhold til §T9C, stk. 1-4, udbetales der ~~til medlemmets nærmeste pårørende eller til medlemmets bo~~ en engangsydelse på 4 gange den årlige ægtefællepension uden pensionisttillæg og forlods bonus. Såfremt medlemmet ved sin død oppebærer delpension i henhold til § T6, stk. 3 beregnes engangsydelsen af den del af pensionen, der ikke er kommet til udbetaling. ~~Engangsydelsen udbetales til medlemmets nærmeste pårørende,~~

~~medmindre medlemmet har truffet bestemmelse om, at engangsydelsen skal tilfalde medlemmets bo.~~ Engangsydelsen udbetales i overensstemmelse med medlemmets bestemmelse herom, jf. §T10A.

stk. 7. [...]

§ T9D. Pensionsordning 2 (med ret til engangsydelse ved død)

Når et medlem, der for bidrag indbetalt efter 1. januar 1993 eller for bidrag omfattet af § 11A, har pensionsordning 2, afgår ved døden før medlemmet har nået folkepensionsalderen og før alderspensionering, udbetales der ~~til medlemmets nærmeste pårørende eller medlemmets bo~~ en engangsydelse på 2,4 gange den på dødstidspunktet beregnede årlige invalidepension uden pensionisttillæg og forlods bonus. Såfremt medlemmet ved sin død oppebærer delpension i henhold til § T6, stk. 4, beregnes engangsydelse af den del af pensionen, der ikke er kommet til udbetaling. ~~Engangsydelsen udbetales til medlemmets nærmeste pårørende medmindre, medlemmet har truffet bestemmelse om, at engangsydelsen skal tilfalde medlemmets bo.~~ Engangsydelsen udbetales i overensstemmelse med medlemmets bestemmelse herom, jf. §T10A.

stk. 2 [...]

§ T9E. Pensionsordning 3 (med ret til 10-årig ægtefælle- eller samlever pension)

stk. 1 – stk. 4 [...]

stk. 5

Såfremt et medlem, der i henhold til § T9B har valgt pensionsordning 3, afgår ved døden før medlemmet har nået folkepensionsalderen og før alderspensionering uden at efterlade sig ægtefælle, samlever eller tidligere ægtefælle berettiget til pension i henhold til stk. 1-4 udbetales der ~~til medlemmets nærmeste pårørende eller til medlemmets bo~~ en engangsydelse på 4 gange den årlige ægtefællepension uden pensionisttillæg og forlods bonus. Såfremt medlemmet ved sin død oppebærer delpension i henhold til § T6, stk. 3, beregnes engangsydelsen af den del af pensionen, der ikke er kommet til udbetaling. ~~Engangsydelsen udbetales til medlemmets nærmeste pårørende, medmindre medlemmet har truffet bestemmelse om, at engangsydelsen skal tilfalde medlemmets bo.~~ Engangsydelsen udbetales i overensstemmelse med medlemmets bestemmelse herom, jf. §T10A.

stk. 6. [...]

§ T9F. Pensionsordning 93 (med ret til livsvarig ægtefælle- eller samleverpension, beregnet ud fra bidrag, indbetalt før 1993)

stk. 1 – stk. 4 [...]

stk. 5

Såfremt et medlem, der har ægtefælle- eller samleverpension i henhold til stk. 1, afgår ved døden før medlemmet har nået folkepensionsalderen og før alderspensionering uden at efterlade sig ægtefælle, samlever eller tidligere ægtefælle berettiget til pension i henhold til stk. 1.4, udbetales der ~~til medlemmets nærmeste pårørende eller til medlemmets bo~~ en engangsydelse på 4 gange den årlige ægtefællepension uden pensionisttillæg og forlods bonus. Såfremt medlemmet ved sin død oppebærer delpension i henhold til § T6, stk. 3, beregnes engangsydelsen af den del af pensionen, der ikke er kommet til udbetaling. ~~Engangsydelsen udbetales til medlemmets nærmeste pårørende, medmindre medlemmet har truffet bestemmelse om, at engangsydelsen skal tilfalde medlemmets bo.~~ Engangsydelsen udbetales i overensstemmelse med medlemmets bestemmelse herom, jf. §T10A.

stk. 6. [...]

[Ny bestemmelse] § T10A

Engangsydelser, der kommer til udbetaling efter medlemmets død, udbetales til de begunstigede, medmindre medlemmet har truffet beslutning om, at udbetalingen skal ske til medlemmets dødsbo.

Medlemmet kan indsætte begunstigede inden for rammerne af pensionsbeskatningsloven § 5. Medlemmet kan således som begunstiget indsætte:

- nærmeste pårørende
- ægtefælle eller registreret partner
- samlever, som er en navngiven person man har fælles bopæl med og som har, venter eller har haft barn sammen med
- samlever, som er en navngiven person, man har haft fælles bopæl med i mindst 2 år eller dennes livsarvinger
- livsarvinger, børn eller børnebørn
- fraskilt ægtefælle
- stedbørn eller stedbørns livsarvinger

Engangsydelsen udbetales til medlemmets nærmeste pårørende, medmindre medlemmet har truffet anden bestemmelse.

Forslag 3 fra bestyrelsen

Forslag om ændring af reglerne for udbetaling af alderspension

Bestyrelsens bemærkninger

Udbetaling af alderspension er reguleret i pensionsregulativet § T6. *Ret til alderspension.*

Efter bestemmelsens stk. 2 har medlemmer, der begynder udbetaling af alderspensionen før folkepensionsalderen, mulighed for at få udbetalt en supplerende pensionsydelse i samme størrelsesorden som folkepensionen.

Den supplerende pensionsydelse ophører, når medlemmet når folkepensionsalderen, og medlemmet opnår herved, at den samlede pension er af nogenlunde samme størrelse fra pensionsudbetalingen påbegyndes. Det enkelte medlem betaler for den supplerende pensionsydelse ved, at den livsvarige pensionsydelse bliver lidt mindre.

Skattereglerne for denne supplerende pensionsydelse er ændret. Beskatningen er nu af en størrelsesorden, så det ikke mere er attraktivt at vælge den supplerende pensionsydelse. Bestyrelsen foreslår derfor, at Lægernes Pension ikke længere skal tilbyde denne supplerende pensionsydelse. Forslaget vil ikke påvirke supplerende pensionsydelser, der allerede er under udbetaling.

Forslagets tekniske udformning:

Forslag til ny tekst er angivet med understregning.

Forslag til tekst, der skal udgå, er angivet med øverstregning.

Pensionsregulativet

§ T6. Ret til alderspension

Hævning af alderspension kan påbegyndes på ethvert tidspunkt til den første i en måned efter opnåelse af pensionsudbetalingsalderen, jf. lov om beskatning af pensionsordninger mv. under hensyntagen til oprettelsestidspunktet for den enkelte pensionsordning. Hævningen skal dog senest påbegyndes den første i måneden efter det fyldte 75. år.

2. Ved alderspensionering før medlemmets folkepensionsalder, kan medlemmet, i stedet for en pension beregnet som i § T11, stk. 1, uigenkaldeligt vælge en pension, der er forhøjet, indtil medlemmets folkepensionsalder opnås, og som samtidig med, at folkepensionsalderen opnås, falder med et årligt beløb af samme størrelse som folkepensionens grundbeløb på det tidspunkt, hvor alderspensioneringen sker. Dette valg kan dog kun foretages, hvis alderspensionen på alderspensioneringstidspunktet er mindst af samme størrelse som folkepensionens grundbeløb. Ægtefælle /samlever og børnepension og engangsydelse ved alderspensionering beregnes dog altid på basis af alderspension beregnet i henhold til § T11, stk.1. [Slettet]

stk. 3 – stk. 5 [...]

Forslag 4 fra bestyrelsen

Forslag om begrænsning i adgangen til tilbagebetaling af indbetalt pensionsbidrag

Bestyrelsens bemærkninger

Efter de gældende regler i pensionsregulativet kan det enkelte medlem i visse situationer vælge at få udbetalt allerede indbetalte pensionsbidrag. Det drejer sig om den situation, hvor der indbetales overenskomstfastsat pensionsbidrag fra såvel Regionerne (bestemmelsen anvender ældre terminologi, *sygesikringen*) som fra anden side. Hvis det samlede pensionsbidrag herved overstiger *medlemsbidraget* for det pågældende medlem, kan medlemmet vælge at få det overskydende beløb udbetalt, i det omfang det skyldes indbetaling fra Regionerne. En sådan udbetaling vil dog udløse en statsafgift på 60 pct. af det udbetalte beløb.

Bestemmelsen kan i praksis alene anvendes af medlemmer af PLO, der samtidig har supplerende beskæftigelse, der udløser overenskomstfastsat pensionsbidrag, der indbetales til Lægernes Pension. Der er således tale om en bestemmelse, der kun kan benyttes af en begrænset del af pensionskassens medlemmer. Set over de seneste 5 år har pensionskassen kun modtaget samlet set 5 henvendelser om anvendelse af bestemmelsen. Når medlemmet oplyses om, at en udbetaling udløser afgift på 60% af det udbetalte beløb, ønskes muligheden ikke benyttet. Bestemmelsen har derfor i den seneste årrække ikke været benyttet.

Det foreslås, at muligheden ophæves, da den er skattemæssigt u hensigtsmæssig. Samtidig undgår man at stille enkelte medlemmer en transaktion i udsigt, der ikke er attraktiv at gennemføre, ligesom det rent administrativt vil være en fordel for pensionskassen ikke at skulle opretholde understøttelse af en proces, der i praksis ikke benyttes.

Forslagets tekniske udformning:

Forslag til ny tekst er angivet med understregning.

Forslag til tekst, der skal udgå, er angivet med ~~overstregning~~.

§ T2. Medlemsbidragets størrelse

stk. 1 – stk. 4 [...]

stk. 5

~~Såfremt der for et medlem indbetales bidrag såvel fra sygesikringen som fra anden side, således at det til pensionskassen indbetalte beløb overstiger medlemsbidraget, kan medlemmet kræve det overskydende beløb tilbagebetalt i det omfang, det skyldes indbetaling fra sygesikringen.~~

stk. 6 – stk. 11 [...]

Forslag 5 fra bestyrelsen

Forslag om ligestilling af adoptivbørn og stedbørn med biologiske børn i forhold til børnepension.

Bestyrelsens bemærkninger

Retten til børnepension er reguleret i pensionsregulativet § T8. Medlemmets biologiske børn opnår ret til børnepension, hvis medlemmet dør, eller hvis medlemmet tilkendes pension på grund af alder eller erhvervsudygtighed. Det er en betingelse, at børnene er født (eller undfanget), inden medlemmets død eller tilkendelse af pension.

Retten til børnepension tilkommer også adoptivbørn og stedbørn, der faktisk er blevet forsuret af medlemmet. Her erstatter det tidspunkt, hvor den faktiske forsurelse påbegyndes, med barnets fødsels- eller undfangelsestidspunkt. Den gældende bestemmelse indeholder dog ikke en betingelse om, at forsurelsen skal være påbegyndt, inden medlemmet påbegynder alderspension. Det foreslås derfor at indsætte dette som en betingelse i pensionsregulativet.

Efter de eksisterende regler har adoptivbørn og stedbørn som beskrevet en lidt bredere mulighed for at opnå ret til børnepension end biologiske børn. Med det stillede forslag opnås større ensartethed for de betingelser, der gælder for biologiske børn henholdsvis sted- og adoptivbørn.

Forslagets tekniske udformning:

Forslag til ny tekst er angivet med understregning.

Forslag til tekst, der skal udgå, er angivet med overstregning.

Pensionsregulativet § T8. Ret til børnepension

Der tilføjes et nyt litra d. til bestemmelsens stk. 2:

d. Forsørgelsen skal være påbegyndt, før medlemmets pensionering på grund af alder.

Forslag 6 fra bestyrelsen

Ændring af henvisning til lovgivning

Bestyrelsens bemærkninger

I pensionsregulativet § 13, stk. 1 henvises der til *lov om ægteskabets retsvirkninger*. Denne lov er pr. 1. januar 2018 erstattet med *lov om ægtefællers økonomiske forhold*. Det foreslås, at henvisningen ændres i overensstemmelse hermed.

Forslagets tekniske udformning

Forslag til ny tekst er angivet med understregning.

Forslag til tekst, der skal udgå, er angivet med overstregning.

Pensionsregulativet § T13. Pensionens personlige karakter

Retten til pension såvel som pensionens udbetaling efter § T6 er såvel for medlemmerne som for deres efterladte ægtefæller, samlever samt børn strengt personlig. Som følge deraf anerkender pensionskassen ingen som helst transport, pantsætning eller anden frivillig disposition over noget beløb eller noget krav, som et medlem eller medlems efterlade ægtefælle, samlever eller børn måtte have eller kunne få på pensionskassen. Dog anerkendes krav i henhold til ~~lov om ægteskabets retsvirkninger~~ lov om ægtefællers økonomiske forhold.

Forslag 7 fra bestyrelsen

Forslag til generel bemyndigelse.

Bemærkninger

Det findes praktisk, at bestyrelsen er bemyndiget til at foretage ændringer uden reel betydning samt ændringer, som Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen måtte forlange, uden at disse først skal forelægges generalforsamlingen.

Forslag

På baggrund heraf foreslår bestyrelsen, at generalforsamlingen bemyndiger bestyrelsen til at foretage formelle og sproglige ændringer samt ændringer, som Finanstilsynet eller Erhvervsstyrelsen måtte kræve, herunder at foretage sådanne ændringer i de dokumenter, der indleveres til Erhvervsstyrelsen, som styrelsen måtte finde nødvendige eller finde hensigtsmæssige i forbindelse med registrering af de vedtagne beslutninger.

Forslag 1 fra delegerede

Repræsentantskabet henstiller til Lægernes Pensionskasse at afvikle de sidste investeringer i virksomheder, der direkte eller indirekte er involveret i fremstilling, vedligeholdelse eller servicering af atomvåbensystemer. Som motivation for forslaget henvises til et indlæg i Ugeskrift for Læger af 25. juli 2019 af Klaus Arnung.

Bestyrelsens bemærkninger

Bestyrelsen vil drøfte problemstillingen vedrørende investeringer i våben i de kommende år, men bestyrelsen kan ikke støtte forslaget. Lægernes Pensions politik for investeringer i atomvåben er i overensstemmelse med gældende internationale konventioner og Danmarks officielle politik på området. Tilgangen følger således grundprincipperne i politikken for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab, som vedtaget af bestyrelsen.

Politikken for investeringer i atomvåben hviler på FN's traktat om ikke-spredning af kernevåben fra 1968, som Danmark har ratificeret i 1970. Traktaten udgør fortsat grundlaget for Danmarks officielle politik på området og afspejler Danmarks medlemskab af NATO, som indebærer tilslutning til, at NATO-alliancen skal råde over atomvåben og i yderste konsekvens tage dem i brug, så længe atomvåben eksisterer og potentielt kan bruges imod alliancen.

Traktaten er tiltrådt af 191 nationer og er dermed den internationale traktat for våbenregulering, som er anerkendt af flest lande. Traktaten har over de seneste 30 år bidraget til et markant fald i antallet af atomsprænghoveder og har ledt til, at flere lande enten har opgivet deres status som atomvåbenmagter eller har afviklet deres atomvåbenprogrammer.

Et investeringsforbud vil indebære en væsentlig indskrænkning af investeringsuniverset, som særligt vil påvirke selskaber, hvis primære forretning er produktion til civile formål. Forslaget vurderes samlet set derfor hverken at kunne begrundes investeringsøkonomisk eller ud fra hensynet om at investere samfundsmæssigt ansvarligt.

Forslag 2 fra delegerede

FN's Parisaftale vedtaget i 2015 har sat en fælles international minimumsstandard for udledning af CO₂ og for de maksimalt accepterede temperaturstigninger på 1,5-2 grader frem mod 21. århundrede. Dette er et absolut minimum og vi bevæger os nu mod en stigning på 3,3 grader.

Vi henstiller, at der ikke foretages nye investeringer i energiselskaber, hvis omsætning hidrører fra eller udgør mere end 5% af alle typer af fossile brændstoffer i 2025. Der fortages en løbende tilpasning fra 2020 til 2025, så dette opnås. Samtidig henstiller vi ligeledes, at eksisterende investeringer, som ikke lever op til ovenstående krav, frasælges inden udgangen af 2025.

Bestyrelsens bemærkninger

Bestyrelsen kan ikke støtte forslaget. I tråd med generalforsamlingens opfordring fra 2016 tilstræber Lægernes Pension, at investeringspolitikken indrettes, så den understøtter Paris-aftalens mål om maksimalt 2 graders global opvarmning og så tæt på 1,5 grader som muligt. Det er bestyrelsens vurdering, at generalforsamlingsbeslutningen fortsat udgør en relevant og ambitiøs ramme for arbejdet med at integrere klimahensyn i investeringsarbejdet. Bestyrelsen lægger samtidig vægt på, at generalforsamlingsbeslutningen er baseret på, at omstillingen til et lavemissions-samfund er en langvarig og kompleks proces med gennemgribende betydning for den globale økonomi. Det er derfor centralt, at bestyrelsen og administrationen sikres den nødvendige autonomi til at udmønte klimapolitikken under hensyn til at sikre det bedst mulige investeringsafkast.

Paris-aftalen er pr. marts 2020 ratificeret af 189 lande dækkende ca. 95 pct. af de globale drivhusgasudledninger. Aftalen udgør dermed en international anerkendt ramme for arbejdet med at reducere de globale drivhusgasudledninger frem mod 2050. Som følge heraf anerkendes Paris-aftalen ligeledes bredt blandt økonomiske aktører, hvor investorer og selskaber i stigende grad forholder sig aktivt til, hvordan deres aktiviteter og strategi afspejler aftalens målsætninger.

Bestyrelsen konstaterer, at arbejdet med at udmønte klimapolitikken løbende har udviklet sig siden generalforsamlingsbeslutningen i 2016. Årets redegørelse for understøttelse af Paris-aftalen viser bl.a., at der er opnået en række væsentlige resultater af det aktive ejerskab over for bl.a. energiselskaber, at de grønne investeringer er i fortsat vækst, og at der iværksat flere nye initiativer med henblik på at understøtte Paris-aftalen.

Bestyrelsen kan samtidig konstatere, at investordagsordenen på klimaområdet er under løbende udvikling og fremadrettet bl.a. understøttes af flere og bedre data, samt nye standarder og retningslinjer fra myndighedsside. Bestyrelsen anser det derfor for uhensigtsmæssigt, at der med forslaget fastlægges en restriktiv ramme for klimaarbejdet fem år frem i tiden.

Bestyrelsen bemærker, at forslaget om frasalg af fossil energi frem mod 2025 hverken tager højde for Paris-aftalens implementering eller konsekvenserne af generalforsamlingsbeslutningen fra 2016. Beslutningen om at indrette investeringspolitikken efter Paris-aftalens mål kan sidestilles med en frasalgsstrategi, da selskaber med høje udledninger, som ikke deltager aktivt eller tilstrækkeligt i den grønne omstilling, risikerer eksklusion i takt med Paris-aftalens implementering og de afledte skærpede krav til selskabers udledninger. Hertil bemærkes det, at realisering af Paris-aftalens mål ikke kræver fuld udfasning af fossile energikilder, som derfor fortsat vil have en plads i energimixet over de kommende årtier.

Forslaget vurderes i praksis at udgøre et investeringsforbud mod energiselskaber, hvilket vil indebære en markant reduktion i pensionskassens investeringsmuligheder. Forslaget skønnes således umiddelbart at medføre selskabseksklusioner svarende til mere end 5 pct. af investeringsmulighederne for børsnoterede aktier. Hertil kommer tilsvarende markante konsekvenser for investeringerne i børsnoterede virksomhedsobligationer. De skønnede konsekvenser er i tillæg til de allerede gældende klimaeksklusioner.

Forbuddet vil samtidig medføre eksklusion af det stigende antal energiselskaber, som både signalerer et ønske om at deltage i den grønne omstilling og forpligter sig på konkrete mål herfor. Med forslaget risikerer Lægernes Pension dermed at gå glip af afkastmuligheder knyttet til selskabers grønne omstilling. Hertil kommer, at man med forslaget opgiver mulighederne for fortsat at påvirke energiselskaber via aktivt ejerskab i en situation, hvor mange af verdens største energiselskaber i stigende grad responderer på investorers klimadagsorden.

Frem mod 2050 vil der både være et stigende globalt energibehov samtidig med, at energiproduktionen skal omlægges således, at drivhusgasudledninger reduceres markant. De traditionelle energiselskaber spiller en helt central rolle i forhold til at løse denne udfordring. Det gælder særligt i udviklingsøkonomier, hvor befolknings- og velstandsudviklingen medfører stigende energibehov, som skal imødekommes parallelt med, at landene bidrager til realisering af Paris-aftalens mål.

Ad dagsordenens punkt G: Godkendelse af lønpolitik

Finansielle virksomheder skal ifølge lov om finansiel virksomhed have vedtaget en lønpolitik.

Bestyrelsen skal fastlægge lønpolitikken, som skal godkendes af generalforsamlingen.

Lægernes Pension og Lægernes Bank (koncernen) har vedtaget en fælles løn- og pensionspolitik for medlemmer af bestyrelser, direktion, ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på risikoprofilen (væsentlige risikotagere), og øvrige ansatte i koncernen. Bestyrelserne har defineret hvilke personer, der er væsentlige risikotagere.

Lønpolitikken har til hensigt at fremme en lønpolitik og -praksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring i koncernen. Herudover skal lønpolitikken sikre, at koncernen har det nødvendige antal medarbejdere med de rette kvalifikationer og den rette erfaring.

Bestyrelsen har fastlagt følgende lønpolitik, som indstilles godkendt af generalforsamlingen:

Der udbetales ikke variable løndelev til medlemmer af bestyrelser, direktion eller nogen anden medarbejder, hverken i form af løn, aktier, optioner eller pensionsbidrag. Der udbetales ikke fratrædelsesgodtgørelser ud over det, som den administrerende direktør skønner, at pensionskassen/banken efter lov og gældende praksis er forpligtet til at udbetale ved virksomhedens opsigelse af medarbejdere. Fratrædelsesgodtgørelsens størrelse fastsættes således, at denne ikke er omfattet af regler om variabel aflønning i henhold til gældende lovgivning.

Pensionspolitikken er, at pensionskassens/bankens medarbejdere indbetaler pension i henhold til den gældende overenskomst. For medarbejdere udenfor overenskomst, herunder medlemmer af direktion og ledende medarbejdere, indbetales en selvvalgt procentandel af bruttolønnen til pensionen.

Honorering af pensionskassens bestyrelse er fastsat af pensionskassens generalforsamling. Honorering af bankens bestyrelse er fastsat af bankens generalforsamling til et niveau, som svarer til honoreringen af pensionskassens bestyrelse. Direktionens og aktuares aflønning mv. er fastsat af bestyrelsen. Øvrige medarbejders aflønning er fastsat af direktionen. Udvalgte ansatte har forlængede opsigelsesvarsler. I øvrigt følges reglerne i funktionærlovgivningen og i de kollektive overenskomster for finanssektoren.

Ad dagsordenens punkt H: Bestyrelsens vederlag

Det fremgår af vedtægtens § 10 stk. 5, at generalforsamlingen fastsætter bestyrelsens vederlag.

Bestyrelseshonorarerne blev af generalforsamlingen i 2018 for perioden 1. maj 2019 – 30. april 2020 fastsat til:

212.000 kr. til formanden,
138.000 kr. til næstformanden og formanden for revisionsudvalget
117.000 kr. til hvert af de øvrige bestyrelsesmedlemmer.

Bestyrelsen **foreslår**, at honorarerne for perioden frem til næste generalforsamling (1. maj 2020 – 30. april 2021) fastsættes til:

214.000 kr. til formanden,
139.000 kr. til næstformanden og formanden for revisionsudvalget
118.000 kr. til hvert af de øvrige bestyrelsesmedlemmer.

Forslaget indebærer, at bestyrelseshonorarerne reguleres svarende til udviklingen i lægers overenskomst-mæssige løn afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Honorering for uddannelsesdage

På generalforsamlingen i Lægernes Pension i 2019 stillede bestyrelsen forslag om særskilt honorering af bestyrelsesmedlemmer for deltagelse i bestyrelsesuddannelse. Forslaget var motiveret af stigende lovkrav til bestyrelsesmedlemmers uddannelse, som forudsætter, at nye bestyrelsesmedlemmer anvender ekstra arbejdstimer på bestyrelsesarbejdet i det første år i form af en obligatorisk bestyrelsesuddannelse. Der blev i 2019 stillet forslag om at honorere den ekstra arbejdsindsats svarende til 6 procent af det ordinære årlige bestyrelseshonorar pr. uddannelsesdag, hvilket svarer til ca. 7.000 kr. pr. uddannelsesdag. Forslaget gav anledning til debat på generalforsamlingen, og det blev besluttet, at man godkendte bestyrelsens forslag, men at der samtidig var en forventning om, at der på generalforsamlingen 2020 blev fremsat et ændret forslag, der tog hensyn til debatten på generalforsamlingen i 2019.

Bestyrelsen har efterfølgende arbejdet på et nyt forslag, der tilstræber at inddrage de forskellige synspunkter fra på generalforsamlingen 2019. Bestyrelsen tilstræber dog samtidig, at modellen for honorering af bestyrelsesuddannelse bliver enkel at administrere for pensionskassen og giver ens honorering af alle bestyrelsesmedlemmer, da arbejdsindsatsen er den samme for hvert bestyrelsesmedlem, og da det er udgangspunktet, at alle bestyrelsesmedlemmer skal modtage den samme honorering. Lægernes Pension har undersøgt, hvordan de forskellige foreninger under Lægeforeningen honorerer sammenlignelige uddannelsesaktiviteter, og der eksisterer en række forskellige metoder for fastsættelse af sådan honorering. Det er vurderingen, at satsen for *Praktiserende lægers systematiske efteruddannelse*, der kompenserer tabt arbejdsfortjeneste med 4.500 kr. pr. dag, vil kunne udgøre et kompromis mellem de fremsatte synspunkter. Forslaget har desuden været forelagt Lægeforeningen, YL, PLO og FAS.

Den obligatoriske bestyrelsesuddannelse udgør aktuelt ca. 7 uddannelsesdage for et nyt bestyrelsesmedlem. Hvis bestyrelsesmedlemmerne sidder i bestyrelsen i den maksimale periode (6 år for lægelige medlemmer og 10 år for eksterne medlemmer), skal der i gennemsnit udbetales honorar for 6,33 uddannelsesdage for den samlede bestyrelse pr. år. Den årlige omkostning for Lægernes Pension vil samlet set udgøre ca. 29.000 kr. i gennemsnit pr. år. I praksis er tallet lidt lavere, da eksterne medlemmer i visse tilfælde kan fritages helt eller delvist for uddannelse grundet forudgående erfaringer.

Honorering af bankens bestyrelse

De bestyrelsesmedlemmer, der tillige er medlemmer af bestyrelsen i Lægernes Bank, vil dér blive tilsvarende aflønnet.

Ad dagsordenens punkt I: Valg af bestyrelse

Valgperioden for Jette Dam-Hansen og Tina Øster Larsen er udløbet, og de kan genvælges.

Oversigt over valgperioder

	Valgt	Mulighed for genvalg	Skal udtræde	
Helle Søholm	17, 19	21	23	Medlem af pensionskassen
Jette Dam-Hansen	18	20, 22	24	Medlem af pensionskassen
Jakob Lager	19	21, 23	25	Medlem af pensionskassen
Rune Hasselager	19	21, 23	25	Medlem af pensionskassen
Peter Melchior	12, 15, 17, 19	21	22	Kvalifikationer inden for regnskabsvæsen/revision og den finansielle sektor. Uafhængig.
Tina Øster Larsen	18	20, 22, 24, 26	28	Kvalifikationer inden for regulatoriske forhold, finansielle sektor. Uafhængig.
Claus Jørgensen	19	21, 23, 25, 27	29	Kvalifikationer inden for økonomi. Uafhængig.

Ifølge pensionskassens vedtægt består bestyrelsen af syv medlemmer, der vælges af generalforsamlingen. Fire bestyrelsesmedlemmer skal være medlemmer af pensionskassen. Lægeforeningens bestyrelse indstiller til pensionskassens generalforsamling, hvilke af pensionskassens medlemmer Lægeforeningen ønsker valgt til bestyrelsen. Generalforsamlingen er ikke bundet af denne indstilling.

Lægeforeningen indstiller følgende medlemmer:

Jette Dam-Hansen For nærmere præsentation af kandidaten – se bilag A

De øvrige tre bestyrelsesmedlemmer må ikke være læger og skal tilsammen have kendskab til forsikring, regulatoriske forhold, regnskab, økonomi samt den finansielle sektor. Et af bestyrelsesmedlemmerne skal have kvalifikationer inden for regnskabsvæsen eller revision.

Pensionskassens bestyrelse indstiller til generalforsamlingen, hvem bestyrelsen ønsker valgt som eksterne bestyrelsesmedlemmer. Generalforsamlingen er ikke bundet heraf.

Pensionskassens bestyrelse indstiller følgende eksterne medlem:

Tina Øster Larsen For nærmere præsentation af kandidaten – se bilag B

Efter vedtægten § 11, stk. 2 vælger bestyrelsen til formand et af de eksterne bestyrelsesmedlemmer. Til næstformand vælger bestyrelsen et medlem af pensionskassen.

Bestyrelsens medlemmer bliver valgt for 2 år ad gangen. Hvis et bestyrelsesmedlem udtræder af bestyrelsen, eller et bestyrelsesmedlem, der er medlem af pensionskassen, udtræder af pensionskassen inden udløbet af den pågældendes valgperiode, vælges et nyt bestyrelsesmedlem på førstkommende ordinære generalforsamling. Bestyrelsen kan dog indkalde til en ekstraordinær generalforsamling med henblik på valg af nyt bestyrelsesmedlem, hvis der fremsættes forslag herom, herunder fra Lægeforeningens bestyrelse.

De bestyrelsesmedlemmer, der er medlemmer af pensionskassen, kan genvælges 2 gange i umiddelbar forlængelse af hinanden og kan maksimalt sidde 6 år i bestyrelsen. De øvrige bestyrelsesmedlemmer kan genvælges 4 gange i umiddelbar forlængelse af hinanden og kan maksimalt sidde 10 år i bestyrelsen.

Det forventes, at formanden og det bestyrelsesmedlem, der har kvalifikationer inden for regnskabsvæsen/revision og den finansielle sektor samt et af de bestyrelsesmedlemmer, der er medlem af pensionskassen, tillige bliver medlemmer af bestyrelsen i Lægernes Bank.

Hvad indebærer det at være medlem af bestyrelsen for Lægernes Pension?

Bestyrelsen afholder typisk 8-10 møder om året:

Bestyrelsens møder afholdes almindeligvis om aftenen i pensionskassens lokaler på Frederiksberg. Møderne tager normalt ca. 3-4 timer. En gang om året er der desuden et internatmøde med overnatning. Endelig er der møde i bestyrelsen både lige før og lige efter generalforsamlingen. Det må forventes, at der altid er behov for at bruge en betydelig forberedelsestid inden et bestyrelsesmøde.

Finanstilsynet skal i henhold til gældende lovgivning tage stilling til nyindtrådte bestyrelsesmedlemmers egnethed og hæderlighed (fit & proper). Nyindtrådte bestyrelsesmedlemmer skal derfor indsende en række oplysninger, herunder straffeattest, til Finanstilsynet, som derefter tager stilling til spørgsmålet.

Bestyrelsen vurderer løbende, om dens medlemmer tilsammen besidder den fornødne viden og erfaring om virksomhedens risici til at sikre en forsvarlig drift af pensionskassens virksomhed. Bestyrelsens medlemmer forholder sig løbende til, om de er "fit & proper" til at kunne udøve hvervet som bestyrelsesmedlem i pensionskassen.

I perioden efter den ordinære generalforsamling gennemfører pensionskassens administration et internt uddannelsesforløb på ca. 2 dage, hvor nyvalgte bestyrelsesmedlemmer får lejlighed til at sætte sig ind i det fagligt set meget vanskelige stof, som er en forudsætning for at kunne varetage bestyrelsesarbejdet. Nye bestyrelsesmedlemmer deltager desuden i en ekstern bestyrelsesuddannelse af 5 dages varighed.

Der er en klar arbejdsdeling mellem bestyrelse og direktion. Den fremgår af forretningsordenen for bestyrelsen i Lægernes Pension. Nedenfor er den frem til generalforsamling 2020 gældende "Forretningsordenen for bestyrelsen og direktionen i Lægernes Pension" gengivet i uddrag.

De steder, hvor der er udeladt tekst, er angivet med [...]:

1. Bestyrelsens konstitution

1.1 Valg af formand og næstformand

Snarest efter afholdelse af den ordinære generalforsamling træder bestyrelsen sammen for at konstituere sig og vælge formand og næstformand. [...]

[...]

1.3 Udvalg og nøglefunktioner

Snarest muligt og typisk på det førstkomende bestyrelsesmøde efter den ordinære generalforsamling træffer bestyrelsen beslutning om nedsættelse og sammensætning af relevante udvalg, herunder behovet for intern revision og aflønningsudvalg, og vedtager kommissorium og arbejdsplan for de pågældende udvalg. Bestyrelsen godkender, efter oplæg fra direktionen, rammerne for pensionskassens nøglefunktioner, herunder organisatorisk placering og principper for rapportering til bestyrelsen. Bestyrelsen forelægges endvidere direktionens forslag til udpegning af risikoansvarlig og complianceansvarlig. [...]

2. Bestyrelsesmøder

2.1 Mødeintervaller og -datoer

Bestyrelsen afholder møde mindst én gang i kvartalet, eller når formanden skønner det nødvendigt. Der afholdes sædvanligvis et heldagsmøde én gang om året.

Ekstraordinært møde afholdes på begæring af et bestyrelsesmedlem, et medlem af direktionen, pensionskassens ansvarshavende aktuar eller en af pensionskassens revisorer, herunder også en eventuel intern revisor.

2.2 Mødeindkaldelse

Formanden foranlediger, at indkaldelse finder sted. Mødeindkaldelse med foreløbig dagsorden og materialet til behandling af de enkelte sager fremsendes til eller gøres elektronisk tilgængeligt for bestyrelsen mindst en uge før mødets afholdelse, med mindre helt specielle forhold nødvendiggør kortere varsel.

[...]

2.4 Dagsorden til bestyrelsesmøder

Udkast til dagsorden udarbejdes af direktionen. Dagsordenen godkendes af formanden, hvorefter den udsendes eller gøres tilgængelig elektronisk

Ethvert bestyrelsesmedlem og direktionen kan kræve emner sat på dagsordenen. Der kan dog ikke træffes beslutninger om sådanne emner, der er sat på dagsordenen senere end en uge før bestyrelsesmødets afholdelse, medmindre alle bestyrelsesmedlemmer er til stede og indvilliger deri.

2.5 Bestyrelsens årshjul

Bestyrelsens årshjul indeholder en oversigt over faste dagsordenspunkter til årets bestyrelsesmøder.

[...]

3. Bestyrelsens overordnede og strategiske ledelse

Bestyrelsen varetager den overordnede strategiske ledelse af pensionskassen og sikrer en forsvarlig organisation af pensionskassens virksomhed i overensstemmelse med lovgivningen og vedtægternes § 12, mens den daglige ledelse varetages af direktionen. Intet medlem af bestyrelsen kan påtage sig eller pålægges opgaver, der angår den daglige ledelse eller drift af pensionskassen. Bestyrelsen kan dog beslutte, at et medlem udfører enkeltstående opgaver for pensionskassen. Sådanne beslutninger skal indføres i forhandlingsprotokollen.

[...]

4. Bestyrelsens opgaver

4.1 Risikoprofil, forretningsmodel og politikker

Bestyrelsen skal som led i varetagelsen af den overordnede og strategiske ledelse af pensionskassen

- fastlægge, hvilke hovedtyper af forretningsmæssige aktiviteter pensionskassen skal udføre.
- identificere og kvantificere pensionskassens væsentlige risici og fastlægge pensionskassens risikoprofil, herunder fastsætte hvilke og hvor store risici pensionskassen må påtage sig.
- træffe beslutning om pensionskassens forretningsmodel
- beslutte målsætninger for, hvilke foranstaltninger der er tilstrækkelige til, at pensionskassen drives betryggende.
- Vurdere og træffe beslutning om pensionskassens budgetter, kapital, likviditet, væsentlige disposition, særlige risici og pensionskassens egne overordnede forsikringsforhold,
- sikre, at pensionskassen har et risikostyringssystem, der er velintegreret i organisationsstrukturen og pensionskassens beslutningsprocesser.
- på grundlag af forretningsmodellen fastlægge politikker for, hvorledes pensionskassen skal styre hver af pensionskassens væsentlige aktiviteter og de risici, der er knyttet hertil, under hensyntagen til samspillet mellem disse. Politikker omfatter, hvor det er relevant, de politikker som lovgivningen, herunder ledelsesbekendtgørelsen og Solvens II- forordningen, stiller krav om og øvrige risikoområder, som bestyrelsen skønner, er af betydning for pensionskassen. Bestyrelsen sikrer, at politikkerne er forsvarlige i forhold til pensionskassens indtjening og kapitalforhold.

4.2 Risikovurdering

Bestyrelsen foretager mindst én gang årligt med udgangspunkt i pensionskassens forretningsmodel, risikoprofil og risikotolerancegrænser en vurdering af egen risiko og solvens. Vurderingen udarbejdes i overensstemmelse med

relevant regulering, herunder ledelsesbekendtgørelsen. Rapporten fra den risikoansvarlige skal indgå i bestyrelsens samlede vurderingsgrundlag.

[...]

4.3 Effektive former for virksomhedsstyring

Bestyrelsen giver direktionen retningslinjer til ledelsen af pensionskassen og påser, at pensionskassen har effektive former for virksomhedsstyring, herunder

- der er en klar organisatorisk struktur med en veldefineret, gennemskuelig og konsekvent ansvarsfordeling,
- pensionskassen har en god administrativ og regnskabsmæssig praksis.
- der er skriftlige forretningsgange på alle væsentlige områder, og at der udøves kontrol af, at disse efterleves,
- der er de nødvendige ressourcer til rådighed for at løse opgaverne.
- pensionskassen er indrettet, således at al relevant information tilgår bestyrelsen og ledelse på øvrige organisatoriske niveauer.
- der er fyldestgørende interne kontrolprocedurer og funktionsadskillelse.
- der er betryggende kontrol- og sikringsforanstaltninger på it-området.
- pensionskassen har en lønpolitik og praksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring.
- der er procedurer, der er egnede til at opdage og mindske compliancerisikoen,
- der er effektive procedurer til at identificere, kvantificere, håndtere og overvåge de risici, som pensionskassen er eller kan blive udsat for.
- bogføringen sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom.
- formueforvaltningen foregår på en betryggende måde.
- der løbende sker skriftlig rapportering om væsentlige forhold, hvilket omfatter bl.a. rapportering vedr. videregivne beføjelser, tab som følge af operationelle fejl og væsentlige nuværende og fremtidige risici. Rapporteringen skal ske på alle ledelsesmæssige niveauer.
- der er personalemæssige og økonomiske ressourcer, der er nødvendige for at sikre tilstrækkelige muligheder for introduktions- og efteruddannelseskurser til medlemmer af bestyrelse og direktion.
- pensionskassen har en betryggende offentliggørelses- og kommunikationsproces.

4.4 Ansættelse af administrerende direktør og ansvarshavende aktuar

Til at varetage den daglige ledelse af pensionskassen ansætter bestyrelsen en administrerende direktør. [...]

4.5 Tilsyn med direktionen

Bestyrelsen fører tilsyn med direktionens ledelse af pensionskassens virksomhed og påser, at den ledes på forsvarlig måde og i overensstemmelse med lovgivningen, pensionskassens vedtægter, den fastlagte risikoprofil, de fastlagte politikker og retningslinjer til direktionen. [...]

4.6 Måltal for ligelig kønsfordeling

Hvis bestyrelsen ikke har en ligelig kønsfordeling i henhold til relevant regulering, skal bestyrelsen opstille et måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i bestyrelsen.

4.7 Lønforhold

Bestyrelsen påser, at den af bestyrelsen vedtagne lønpolitik godkendes af generalforsamlingen. Bestyrelsen fastlægger efter indstilling fra direktionen retningslinjer for kontrol af, om lønpolitikken overholdes.

4.8 Outsourcing

Bestyrelsen fastlægger efter indstilling fra direktionen retningslinjer for varetagelsen af de væsentlige aktivitetsområder, der er outsourcet. [...]

4.9 Bøger, fortegnelser og protokoller

Bestyrelsen sørger for, at der føres ejerbog, bestyrelsesprotokol, generalforsamlingsprotokol og øvrige fortegnelser, protokoller og bøger, som er påkrævet i henhold til vedtægterne og lovgivningen.

4.10 Lovpligtige anmeldelser og oplysninger til Finanstilsynet

Bestyrelsen sørger for, at der rettidigt foretages lovpligtig anmeldelse til Erhvervsstyrelsen og Finanstilsynet. [...]

4.11 Datterselskabers bestyrelser mv.

Pensionskassens daglige ledelse, fortrinsvis direktionen, repræsenterer pensionskassen på generalforsamlinger for pensionskassens datterselskaber, associerede selskaber samt andre selskaber, hvori pensionskassen er aktionær. Bestyrelsen fastlægger retningslinjer for dette arbejdes udførelse samt for, hvorledes bestyrelsen holdes underrettet om forholdene i sådanne selskaber.

[...]

4.12 Register over aktiver og koncerninterne aktiver

Bestyrelsen fastlægger retningslinjer for, hvorledes pensionskassens register over aktiver skal indrettes og føres, og fastlægger endvidere pensionskassens generelle retningslinjer for koncerninterne transaktioner.

4.13 Interne regnskaber og budgetter mv.

Bestyrelsen gennemgår pensionskassens halvårslige regnskaber samt sikrer, at revisionen får adgang til de oplysninger og til at foretage de undersøgelser, revisionen finder nødvendig. Bestyrelsen godkender budget for de samlede interne administrationsomkostninger

4.14 Forsikringsområdet

Bestyrelsen fastsætter det tekniske grundlag i samråd med den ansvarshavende aktuar. [...]

4.15 Solvensbehov

Bestyrelsen godkender løbende opgørelsen af pensionskassens individuelle solvensbehov og godkender mindst en gang årligt de overordnede metoder, der anvendes ved opgørelsen af det individuelle solvensbehov, og sikrer, at der tages stilling til fastsættelsen af pensionskassens tilstrækkelige basiskapital. [...]

4.16 Generalforsamling

Bestyrelsen indkalder generalforsamlingen i overensstemmelse med pensionskassens vedtægt. [...]

4.17 Porteføljeformidlere

Bestyrelsen fastlægger retningslinjer for at antage og opsiges porteføljeformidlere.

[...]

4.19 Årsrapport

Bestyrelsen og direktion aflægger årsrapport for pensionskassen. [...]

4.20 Revisionsprotokollen

Revisionsprotokollen skal være til stede ved alle bestyrelsesmøder. Bestyrelsen påser, at revisionsprotokollen er i overensstemmelse med vedtægterne og gældende lovgivning. [...]

[...]

10. Bestyrelsens kompetencer og særlige pligter

10.1 Fit and proper og mangfoldighed

Bestyrelsen vurderer løbende, om

- dens medlemmer er Fit og Proper i henhold til lov om finansiel virksomhed, herunder om medlemmerne hver især har tilstrækkelig viden, faglige kompetencer og erfaring til at kunne udøve deres hverv som bestyrelsesmedlem i pensionskassen, og om de har et tilstrækkeligt godt omdømme og udviser hæderlighed, integritet og uafhængighed for effektivt at kunne vurdere og anfægte afgørelser truffet af direktionen.
- der er passende diversitet i bestyrelsens viden, faglige kompetencer og erfaring, således at pensionskassen kan drives effektivt og overvåges på professionel vis.
- der er tilstrækkelig kollektiv viden, faglige kompetencer og erfaring til at kunne forstå pensionskassens aktiviteter og hermed forbundne risici.
- medlemmerne hver især har afsat tilstrækkelig tid til at varetage deres hverv som bestyrelsesmedlem i pensionskassen.
- der er de nødvendige introduktions- og efteruddannelseskurser til medlemmerne af bestyrelsen.

Fit and proper vurderingen skal tilføjes bestyrelsesprotokollen.

Et bestyrelsesmedlem skal indberette til Finanstilsynet, hvis vedkommende er eller bliver pålagt strafansvar for overtrædelse af straffeloven, den finansielle lovgivning eller anden relevant lovgivning, hvis overtrædelsen indebærer risiko for, at vedkommende ikke kan varetage sit hverv eller sin stilling på betryggende måde eller har anmeldt betalingsstandsning, er under konkursbehandling, har indgivet begæring om gældssanering, eller der er indledt forhandling om tvangsakkord. Samtidig hermed skal den pågældende skriftligt orientere resten af bestyrelsen. Indberetningspligten indtræder, når det strafbare forhold er fastslået ved endelig dom. Samtidig hermed skal det pågældende bestyrelsesmedlem skriftligt orientere bestyrelsen. [...]

Ad dagsordenens punkt J: Valg af revisorer

Valgperioden for Ernst & Young P/S er udløbet.

Bestyrelsen indstiller, at generalforsamlingen genvælger Ernst & Young som revisor i overensstemmelse med revisionsudvalgets indstilling.

Revisionsudvalget har desuden erklæret, at udvalget ikke er blevet påvirket af tredjeparter og ikke har været underlagt nogen aftale med en tredjepart, som begrænser generalforsamlingens valg til visse nærmere bestemte revisorer eller revisionsfirmaer.

	Valgt	Mulighed for genvalg	Skal udtræde
Ernst & Young P/S	97-18	20	-
Lægelig revisor Johannes Gaub	19	21, 23	25

BILAG A

Præsentation af bestyrelseskandidater indstillet af Lægeforeningen

CV for Jette Dam-Hansen

Fødselsår

1962

Kompetenceprofil

- Mangeårig deltagelse i bestyrelsesarbejde
- Dagligt ansvar for personale og drift af mindre virksomhed
- Viden om og indsigt i kundesegmentet for LP

Nuværende arbejde

- Praktiserende læge, Lægerne Skt. Olufsgade, Aarhus, medejer af klinikken siden 1999
- Underviser på specialeuddannelsen i almen medicin, Aarhus Universitet

Tidligere ansættelser

- Reservelæge Horsens Sygehus, Odder Sygehus
- Blokstilling til almen praksis, Randers Centralsygehus

Uddannelse

- 1991 Lægevidenskabelig kandidatexamen, Aarhus Universitet
- 1998 Speciallæge i almen medicin

Bestyrelsesposter (hvis andre end Lægernes Pension)

Ingen

Øvrige hverv

- 2002 – 2008 PLO's repræsentantskab, bestyrelsen i PLO Aarhus Amt/Region Midt, Lægekredsforeningsbestyrelse
- 2008 – 2015 medlem af Lægeforeningens bestyrelsen
- 2013 – 2015 Næstformand i Lægeforeningen
- 2015 - 2016 Næstformand i PLO Midtjylland
- 2016 - 2019 Næstformand i Akkrediteringsnævnet under IKAS
- 2012 – Medlem af Lægeansvarsudvalget i Lægeforeningen

BILAG B

Præsentation af bestyrelseskandidater indstillet af bestyrelsen

CV for Tina Øster Larsen

Fødselsår

1978

Indtrådt i bestyrelsen

2018

Kompetenceprofil

- Livsforsikring og pensionskasser
- Bestyrelsesarbejde
- Finansiell sektor
- Regulatoriske forhold
- Private equity og venturekapitalforhold

Nuværende ansættelse

Partner, Bech-Bruun (2003-)

Uddannelse

- Advokat
- Cand. jur., Københavns Universitet

Bestyrelsesposter

- Medlem af bestyrelsen for Lægernes Bank A/S

Øvrige hverv

- Medlem, DVCA's Juridisk udvalg
- Medlem, DVCA's Finansiell reguleringsudvalg

BILAG C

Politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab (gældende for 2020)

Formål

Pensionskassens politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab er en del af den samlede investeringspolitik, der har til formål at sikre medlemmerne det bedst mulige formueafkast på lang sigt under hensyntagen til de risici, der er forbundet med at investere. Pensionskassen ser ingen modsætninger mellem pensionskassens langsigtede afkastmålsætning og det at investere ansvarligt, da investeringer i selskaber, der udviser ansvarlighed ofte, er med til at øge den forventede langsigtede selskabsværdi.

Pensionskassens politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab revurderes af bestyrelsen én gang årligt.

Lovgrundlaget og andre vejledninger

Pensionskassen er i fastlæggelsen af sin investeringspolitik forpligtet til at varetage medlemmernes interesser bedst muligtⁱ, eller med andre ord, at opnå det bedst mulige formueafkast. Pensionskassen er derudover forpligtet til at rapportere om pensionskassens samfundsansvarⁱⁱ, ligesom pensionskassen skal formulere en politik for aktivt ejerskab og årligt redegøre for ejerskabsudøvelsenⁱⁱⁱ. Der eksisterer derudover en dansk praksis med udgangspunkt i Erhvervsstyrelsens vejledninger om ansvarlige investeringer^{iv} og anbefalingerne for aktivt ejerskab fra Komitéen for god selskabsledelse^v om tilgange til ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab i praksis.

Pensionskassens politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab tager udgangspunkt i Danmarks officielle politik over for konkrete lande og selskaber. Det vil sige krav vedtaget af danske myndigheder og krav fra internationalt anerkendte organisationer, som er tiltrådt af Danmark. Pensionskassens politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab følger af samme årsag internationalt anerkendte vejledninger, principper og aftaler, der fremgår af bilaget til denne politik.

Anvendelsesområde

Pensionskassens politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab gælder for investeringer på det børsnoterede område herunder fx aktier, virksomheds-, realkredit- og statsobligationer.

Investeringer i selskaber på det ikke-børsnoterede område herunder fx unoterede aktier, ejendomme og infrastruktur sker ofte indirekte og i samarbejde med andre. Pensionskassen har derfor normalt ikke bestemmende indflydelse på disse investeringer men forsøger altid at få sin politik implementeret. Pensionskassen forholder sig ved investeringerne selvstændigt til overensstemmelserne og de eventuelle afvigelser fra pensionskassens politik.

Retningslinjer for ansvarlige investeringer

Pensionskassens overordnede retningslinjer for ansvarlige investeringer er et ønske om, at selskabs- og landevurderinger sker på et objektivt og universalt grundlag, der står over religiøse, kulturelle og økonomiske forhold mellem de forskellige dele af verden. Pensionskassen tilstræber med sin politik alene at investere i selskaber, der overholder lokal lovgivning, grundlæggende menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og internationale regler og normer inden for anti-korruption, bestikkelse, klima, miljø og våbenproduktion.

Pensionskassen tilstræber derudover at undgå investeringer i selskaber, der leverer stoffer til anvendelse ved henrettelser.

Det er endvidere pensionskassens politik ikke at investere i selskaber, der producerer tobak eller tobaksprodukter. Pensionskassen investerer derudover ikke i selskaber med betydelig aktivitet eller indtægtskilde relateret til tobak eller tobaksprodukter inden for service og distribution.

Implementering og overvågning af politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab

Pensionskassen investerer i et meget stort antal selskaber og lande. Implementeringen af politikken for ansvarlige investeringer sker derfor dels igennem et samarbejde med et uafhængigt screeningsbureau og dels gennem krav til de kapitalforvaltere, som varetager pensionskassens investeringer. Dette udgør sammen med pensionskassens egne analyser grundlaget for at påse overholdelsen af politikken.

Screeningsbureauet overvåger størstedelen af de selskaber, som pensionskassen har investeret i. Screeningsbureauet overvåger selskaberne for norm- og lovbrud indenfor det ikke-finansielle område via en global medieovervågning. Pensionskassen gennemgår løbende resultaterne af overvågningen for at vurdere og handle på de selskaber, der ikke lever op til politikken vejledninger eller retningslinjer. Vurderingen suppleres med informationer fra kapitalforvaltere og eventuelle specielle undersøgelser for at sikre pensionskassens formueafkast. Den samlede vurdering er en konkret selskabsvurdering, der indbefatter fx en vurdering af problemets omfang og varighed, om selskabet er involveret i retssager, om selskabet har udvist vilje til at indgå i dialog og tidshorizonten for, at selskabet kan afhjælpe problemet på en tilfredsstillende måde.

Kapitalforvalterne forestår den løbende overvågning af selskabernes strategi, kapitalforhold og finansielle resultater. Kapitalforvalterne, som pensionskassen investerer igennem, skal dog også overvåge ikke-finansielle forhold, idet de bliver mødt med krav om at rapportere, hvis de bliver bekendt med, at et selskab i deres portefølje bevidst eller gentagne gange har overtrådt gældende lovgivning i de lande, hvor selskaberne opererer. Kapitalforvalterne skal rapportere til pensionskassen, hvis de bliver bekendt med, at selskaber overtræder de universale menneskerettigheder eller arbejdstagerrettigheder, har brudt normerne inden for anti-korruption, unødigt har belastet miljøet eller har modarbejdet nødvendige tiltag med sigte mod at indfri den globale klimaaftale. Kapitalforvalterne bekræfter kvartalsvist overfor pensionskassen, at dette er blevet påset.

Aktivt ejerskab

Det er pensionskassens politik at være en aktiv ejer og konstruktiv investor overfor både selskaber og kapitalforvaltere. Formålet er at påvirke adfærd og udvikling i overensstemmelse med politikken for ansvarlige investeringer, der kan minimere risici og dermed fremme den langsigtede selskabsværdi. Det aktive ejerskab består både af dialog, udnyttelse af stemmeret og af eksklusion af selskaber.

Dialog

Dialog anses for at være en af de mest effektive måder pensionskassen kan fremme sin politik om ansvarlige investeringer på. Afhændelse af en investering i et selskab fremmer ikke umiddelbart en ansvarlig adfærd og sætter pensionskassens uden for indflydelse.

Dialogen med selskaberne sker ud fra et ønske om at fremme en ansvarlig adfærd i overensstemmelse med pensionskassens politik. Dialogen med selskaber sker oftest i samarbejde med andre ligesindede investorer igennem det anvendte screeningsbureau, da pensionskassen har spredt sine investeringer over et meget stort antal selskaber. Pensionskassen ejer kun meget små andele af de enkelte selskaber, hvorfor koordinering af dialogen med ligesindede investorer øger muligheden for at fremme pensionskassens politik. Dialogen med selskaberne foregår oftest i fortrolighed, da pensionskassen ikke ønsker at udstille selskaber i situationer, hvor pensionskassen har behov for at være en konstruktiv investor. Dialog er dog en langvarig proces med kun gradvise forbedringer. Det er ikke ualmindeligt, at det kan tage flere år fra identifikationen af adfærd i konflikt med pensionskassens politik til, at der kommer afklaring på selskabets villighed til at foretage ændringer. Dette skyldes både, at udenlandske selskaber ofte har en anden kultur og tilgang til god selskabsledelse set i forhold til danske forhold, og at pensionskassen også ønsker at inddrage og høre mulige interessenter som fx fagforeninger eller interesseorganisationer i belysningen af et selskabs ikke-finansielle forhold.

Dialogen med kapitalforvalterne sker som et supplement til de retningslinjer og krav om ansvarlige investeringer, som pensionskassen har fastlagt i forvaltningsaftalerne med kapitalforvalterne. Dialogen sker ud fra et ønske om at opnå indsigt i kapitalforvalternes praktiske arbejde med ansvarlige investeringer og dermed en sikring af, at kapitalforvalterne vedvarende udvikler og inddrager etiske forhold sammen med finansielle forhold i investeringsanalysen.

Udnyttelse af stemmeret

Pensionskassens politik for aktivt ejerskab suppleres for aktieinvesteringerne af en politik for anvendelsen af stemmeretten. Stemmeretten og muligheden for at stille aktionærforslag kan påvirke og i yderste konsekvens tvinge et selskab til adfærdsændringer.

Det er pensionskassens politik i videst muligt omfang at benytte stemmeretten. Pensionskassen anvender i den forbindelse en uafhængig stemmeretsudbyder.

Lægernes Pension udøver ikke værdipapirudlån, herunder aktieudlån. Pensionskassens børsnoterede aktieportefølje er således ikke tilgængelig for andre investorer. Eksklusion af selskaber

Selskaber, der ikke følger pensionskassens politik, og som ikke har kunnet påvirkes til adfærdsændring, ekskluderes fra pensionskassens investeringsunivers. Eksklusion sker først, når alle andre muligheder er udtømte.

Ekskluderede selskaber sættes på negativlisten for aktier og kreditobligationer, der meddeles kapitalforvalterne, der er kontraktligt forpligtet til at investere i overensstemmelse med negativlisten. Ekskluderede selskaber udgår af pensionskassens investeringsunivers. Såfremt pensionskassen har investeringer i et ekskluderet selskab, afvikles andelen så hurtigt som muligt under hensyntagen til de gældende markedsvilkår.

Selskaber på negativlisten for aktier og kreditobligationer er jævnlige til genovervejelse, og et selskab inkluderes igen i investeringsuniverset, hvis det kan påvises, at eksklusionsårsagerne er afhjulpes eller på anden måde ophørt.

Særligt omkring statsobligationer

Retningslinjer

Det er pensionskassens politik kun at investere i statsobligationer udstedt af lande, hvor landet eller nøglepersoner i landet ikke er underlagt danske eller internationale finansielle sanktioner, og hvor landet opfylder eller arbejder for at opfylde de internationalt anerkendte principper for god regeringsførelse, demokrati, menneskerettigheder, politiske og civile rettigheder, sociale forhold, anti-korruption og miljø.

Implementering

Pensionskassen anvender til implementeringen af sin politik overfor lande et uafhængigt screeningsbureau, der løbende overvåger og vurderer udviklingen i verdens lande. Pensionskassen gennemgår løbende resultaterne af overvågningen, der suppleres med informationer om lande underlagt danske eller internationale finansielle sanktioner. Pensionskassen identificerer på den baggrund lande i konflikt med politikken.

Lande, der vurderes i konflikt med pensionskassens politik, samles på en negativliste for lande. Listen meddeles kapitalforvalterne, der er kontraktligt forpligtet til at investere i overensstemmelse med negativlisten. Ekskluderede lande udgår dermed af pensionskassens investeringsunivers. Såfremt pensionskassen har investeringer i et ekskluderet land, afvikles andelen så hurtigt som muligt under hensyntagen til de gældende markedsvilkår.

Lande på negativlisten for lande er jævnlig til genovervejelse og inkluderes igen i investeringsuniverset, hvis det kan påvises, at landets eksklusionsårsager er forbedret, afhjulpes og/eller, hvis sanktionerne er ophævet.

Saminvesteringer på det børsnoterede område

Pensionskassen deltager i en række investeringsfællesskaber eller investerer i investeringsforeninger, hvor pensionskassen ikke nødvendigvis har bestemmende indflydelse på politikken for ansvarlige investeringer. Det betyder, at pensionskassen kan have investeringer, som ikke efterlever retningslinjerne i politikken for ansvarlige investeringer.

Pensionskassen forsøger dog altid at få sin politik implementeret i dialog med de øvrige investorer eller kapitalforvalteren bag investeringsforeningen. Pensionskassen overvåger løbende saminvesteringer i forhold til overholdelsen af pensionskassens politik, så der løbende kan tages stilling til et acceptabelt niveau af evt. afvigelser.

Håndtering af interessekonflikter i relation til aktivt ejerskab

Pensionskassens politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab implementeres med udgangspunkt i analyser og anbefalinger fra et uafhængigt screeningsbureau, der sikrer, at beslutningen om fx eksklusion af selskaber og lande træffes ud fra troværdige og saglige kriterier. Pensionskassens udnyttelse af stemmeretten beror ligeledes på analyser og anbefalinger fra et uafhængigt screeningsbureau med undtagelse af emner, hvor pensionskassen evt. har en konkret politik. Pensionskassens interessekonflikter i relation til det aktive ejerskab vurderes på den baggrund begrænset.

Koncernens bank-enhed har derudover ikke udlånsvirksomhed til det generelle erhvervsliv herunder de børsnoterede aktieselskaber, som ellers ville kunne skabe interessekonflikter internt i koncernen.

Information

Pensionskassen informerer om politikken for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab på hjemmesiden (www.lpb.dk), medlemsbladet Pecunia, i årsrapporten og på generalforsamlingen.

På pensionskassens hjemmeside er der adgang til at se pensionskassens aktuelle negativliste for aktier og kreditobligationer foruden pensionskassens investeringer pr. 31. december for samtlige børsnoterede aktier og obligationer.

Særligt i forhold til generalforsamlingen

Pensionskassens generalforsamling besluttede i 2016, at pensionskassen årligt skal redegøre for de hidtidige erfaringer og fremtidige tiltag i forbindelse med henblik på at nå Paris-aftalens målsætning om en temperaturstigning på 2 grader – så tæt på 1,5 grader som muligt.

Bilag. Internationale vejledninger, principper og aftaler

- FN's deklARATION om oprindelige folks rettigheder fra 2006
 - UN Declaration on the Rights of Indigenous Peoples
- FN's Global Compact-principper fra 2000
 - UN Global Compact
- FN's konvention mod korruption fra 2003
 - UN Convention against Corruption
- FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder fra 1966
 - UN International Covenant on Civil and Political Rights
- FN's konvention om den biologiske mangfoldighed fra 1992
 - UN Convention on Biological Diversity
- FN's konvention om forbud mod brug, oplagring, produktion og overførsel af personelminer samt om deres destruktion fra 1997
 - UN Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and their Destruction
- FN's konvention om forbud mod udvikling, fremstilling og oplagring af bakteriologiske (biologiske) våben og toksinvåben samt om disse våbens tilintetgørelse fra 1972
 - UN Convention on the Prohibition of the Development, Production and Stockpiling of Bacteriological and Toxin Weapons and their Destruction
- FN's konvention om forbud mod udvikling, fremstilling, oplagring og anvendelse af kemiske våben og sådanne våbens tilintetgørelse fra 1992
 - UN Convention on the Prohibition of the Development, Production and Stockpiling and use of Chemical Weapons and their Destruction
- FN's konvention om klyngeammunition fra 2008
 - UN Convention on Cluster Munitions
- FN's Montreal Protokol om stoffer, der nedbryder ozonlaget fra 1987
 - UN Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer
- FN's principper for ansvarlige investeringer fra 2006
 - UN Principles for Responsible Investments
- FN's rammekonvention om klimaforandringer, Kyoto-protokollen og Paris-aftalen fra 1992, 1997 og 2015
 - UN Framework Convention on Climate Change, Kyoto Protocol, Paris Agreement
- FN's traktat om ikke-spredning af kernevåben fra 1968
 - UN Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons
- FN's universale deklARATION om menneskerettigheder fra 1948
 - UN Universal Declaration on Human Rights
- FN's vejledende principper for selskaber og menneskerettigheder fra 2011
 - UN Guiding Principles on Business and Human Rights
- Geneve konventionen fra 1949
 - Geneva Conventions
- ILO's kerne konventioner fra hhv. 1930,1948,1949,1951,1957,1958,1973 og 1999
 - ILO Core Conventions
- OECD's vejledning for multinationale selskaber fra 1976
 - OECD Guidelines for Multinational Enterprises

Noter

ⁱ §158 i Lov om finansiel virksomhed.

Artikel 132 stk. 2 i EU-direktiv 2009/138/EF om adgang til og udøvelse af forsikrings- og genforsikringsvirksomhed (Solvens II).

ⁱⁱ §132b i Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser

ⁱⁱⁱ §159-160 i Lov om finansiel virksomhed.

^{iv} "Vejledning om ansvarlige investeringer" fra Erhvervsstyrelsen marts 2018

"Vejledning om ansvarlige investeringer i statsobligationer" fra Erhvervsstyrelsen december 2013

^v Anbefalinger for aktivt ejerskab fra Komiteen for god selskabsledelse november 2016

BILAG D

Vejledning til den lægelige revisors arbejde

Den lægelige revisors opgaver

- er at kontrollere, at beslutninger, fx vedrørende etiske investeringer, der træffes på generalforsamlingen, efterleves, samt at de udgifter, der knytter sig til fx bestyrelsesarbejdet, er rimelige,
- omfatter ikke forhold, der kontrolleres af de statsautoriserede revisorer eller af offentlige myndigheder.

Vedtaget på generalforsamlingen i Lægernes Pensionskasse den 23. april 2004.

BILAG E

Redegørelse til generalforsamlingen 2020 for understøttelse af den globale klimaaftale

1. Indledning

Dette er den fjerde redegørelse for, hvordan Lægernes Pension arbejder med at understøtte den globale klimaaftale (Paris-aftalen), som er en del af politikken for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab vedtaget af bestyrelsen. Tidligere redegørelser kan findes på www.lpb.dk/ri.

I dette års redegørelse gør vi status over arbejdet med at understøtte Paris-aftalen via vores aktive ejerskab på klimaområdet. Herudover orienterer vi om nye initiativer igangsat i det forløbne år med henblik på at styrke vores arbejde med klimarisici i investeringsprocessen og redegør for udviklingen i vores grønne investeringer.

Redegørelsen har følgende hovedbudskaber:

- Der er foretaget 18 nye klimaeksklusioner i 2019, heriblandt to af verdens største olieselskaber.
- Det aktive ejerskab har bidraget til at rykke flere selskaber i en grønnere retning.
- Fremadrettet ekskluderer vi selskaber med særlig eksponering mod klimarisici.
- Rapportering om klimaforhold vil fremadrettet ske i tråd med de internationalt anerkendte TCFD-anbefalinger.
- Vores grønne investeringer er i fortsat vækst og ventes yderligere understøttet af ny EU-lovgivning.

2. Aktivt ejerskab: Status og resultater

Lægernes Pensions aktive ejerskab overfor selskaber består af tre elementer:

1. Eksklusioner.
2. Udnyttelse af stemmeret.
3. Selskabsdialoger.

Det er vores politik at være en aktiv og konstruktiv ejer med henblik på at påvirke selskabers adfærd og udvikling og dermed minimere risici og fremme den langsigtede selskabsværdi. Vi skrider derfor alene til eksklusion i tilfælde, hvor vi vurderer, at dialog eller anvendelse af stemmeretten er perspektivløs i forhold til at ændre selskabers adfærd.

Eksklusioner

Lægernes Pension foretog 18 nye eksklusioner af energi- og forsyningsselskaber i 2019. Eksklusionerne er begrundet med, at selskaberne enten modarbejder implementering af den nødvendige lovgivning til efterlevelse af Paris-aftalen eller ikke vurderes at deltage tilstrækkeligt i den grønne omstilling i forhold til at kunne efterleve Paris-aftalens klimamål.

Blandt de nye eksklusioner er bl.a. to af verdens største olieselskaber. Det gælder det amerikanske olieselskab ExxonMobil, som i flere omgange har afvist eller direkte modarbejdet investorers ønske om at gå i dialog om selskabets klimastrategi, og Saudi Aramco, som blev ekskluderet forud for selskabets børsnotering i december 2019. Baggrunden herfor var bl.a., at selskabet ikke har formuleret en strategi for selskabets grønne omstilling. Begge selskaber er samtidig blandt energiselskaber med de største CO₂-udledninger.

Med eksklusionerne var der ved udgangen af 2019 opført 76 selskaber på negativlisten som følge af vores klimapolitik svarende til 1,65 pct. af det strategiske aktiebenchmark. Dermed er klima og tobak de to dele af politikken for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab, som giver anledning til flest eksklusioner.

Udnyttelse af stemmeretten

For bedre at kunne påvirke selskaber til at følge vores politik for ansvarlige investeringer og aktivt ejerskab har vi i 2019 hjemtaget stemmeretten i de børsnoterede selskaber, hvor vi ejer aktier. I løbet af 2019 har vi udnyttet vores stemmeret ved knap 2.500 generalforsamlinger og stemt på mere end 28.000 forslag.

Som led i udøvelse af stemmeretten har vi ligeledes stemt på en række klimarelaterede forslag, som typisk fremsættes af aktionærer. Lægernes Pension stemmer for flertallet af aktionærforslagene på klimaområdet. Det gælder særligt forslag, som øger transparensen om eller fastsætter mål for selskabets arbejde med klima, og hvor forslagene samtidig sikrer bestyrelsen råderum til implementering og ikke pålægger selskabet byrder i et urimeligt omfang.

Lægernes Pension har i 2019 bl.a. stemt for aktionærforslag i følgende energi- og forsyningsselskaber:

- *Ved generalforsamlingen i det amerikanske olie- og gasselskab, Chevron, stemte vi for to forslag, som hhv. opfordrede selskabet til at offentliggøre en årlig rapport om, hvordan selskabet agter at reducere sine CO₂-udledninger i tråd med målene i Paris-aftalen og etablere en klimakomite i selskabets bestyrelse. Forslagene fik opbakning fra hhv. 33 pct. og 8 pct. af aktionærerne.*
- *Ved generalforsamlingerne i det britisk-australske mine-, olie-, og gasselskab, BHP, stemte vi for et forslag fremsat af en anden dansk pensionskasse og en række medinvestorer. Forslaget opfordrede selskabet til at suspendere medlemskaber af brancheorganisationer, som via lobbyvirksomhed modarbejder Paris-aftalen, og fik opbakning fra 27 pct. af aktionærerne.*
- *Ved generalforsamlingen i det amerikanske forsyningsselskab, Duke Energy, stemte vi for et aktionærforslag, som opfordrede selskabet til at offentliggøre en analyse af de sundhedsmæssige konsekvenser af udledningerne fra selskabets kulbaserede energiproduktion. Forslaget fik opbakning fra 41 pct. af aktionærerne.*

Over de kommende år ventes investorer i stigende grad at anvende generalforsamlinger til at påvirke selskabers adfærd og strategi på klimaområdet. Aktionærforslag eller modstand mod bestyrelsens forslag har således vist sig at være et effektivt redskab til at skabe opmærksomhed om selskabers klimastrategi, som kan understøtte ændringer i selskabernes adfærd.

Selskabsdialoger

Lægernes Pensions aktive ejerskab overfor selskaber gennemføres bl.a. via det globale investornetværk Climate Action 100+, hvor 372 investorer udøver aktivt ejerskab overfor de 161 børsnoterede selskaber med de største CO₂-udledninger. Selskaberne står for ca. 80 pct. af de samlede globale udledninger og omfatter både energiproducenter i form af olie-, gas-, og kulselskaber mv. og energiforbrugere i form af bilproducenter, logistik- og transportselskaber, industrivirksomheder mv. Initiativet forløber i perioden 2017-2022. Lægernes Pension bakker op om netværket via vores medlemskab af Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC). Climate Action 100+ vurderes i dag at være det førende globale forum for investorers aktive ejerskabsudøvelse på klimaområdet, hvilket understreges af, at verdens største kapitalforvalter, Blackrock, i januar 2020 tilsluttede sig initiativet.

Climate Action 100+ har hidtil haft succes med at presse en række selskaber i en grønnere retning og har bl.a. opnået følgende resultater:

- *70 pct. af selskaberne har fastsat langsigtede mål for emissions-reduktioner, og 9 pct. af selskaberne har sat reduktionsmål i tråd med Paris-aftalens klimamål.*
- *40 pct. af selskaberne har foretaget klimascenarieanalyser.*
- *77 pct. af selskaberne har defineret rammer for bestyrelsens arbejde med klimaforhold.*

I 2019 har flere af verdens største børsnoterede selskaber endvidere forpligtet sig til at styrke deres klimaarbejde. I energisektoren gælder det bl.a. følgende selskaber:

- *To af verdens største olie- og gasselskaber, Royal Dutch Shell og Equinor (tidligere Statoil), har offentligt forpligtet sig på en række klimainitiativer med henblik på at efterleve Paris-aftalens klimamål. Det gælder bl.a. introduktion af konkrete reduktionsmål og forpligtelse til nye fremtidige reduktionsmål, kobling mellem reduktionsmål og ledelsens aflønning og gennemgang af selskabets lobbyaktiviteter med henblik på at sikre, at disse ikke modarbejder efterlevelse af Paris-aftalen.*

- Verdens største mineselskab, Glencore, har bl.a. forpligtet sig til at indrette sin forretning og fremtidige investeringer i tråd med Paris-aftalens mål og fastsat et loft for deres kuludvinding svarende til det nuværende niveau.
- Et af verdens største olie- og gasselskaber, BP, har ved deres generalforsamling i 2019 bakket op om et aktionærforslag fremsat af Climate Action 100+, som bl.a. forpligter selskabet til at formulere en strategi for efterlevelse af Paris-aftalens mål og offentliggøre reduktionsmål for selskabets CO2-udledninger. BP har i forlængelse af forslaget i februar 2020 fremlagt en klimastrategi med en ambition om at blive netto CO2-neutral i 2050. Lægernes Pension har ekskluderet BP, men vi vil i lyset af resultaterne af det aktive ejerskab overveje, om selskabet skal geninkluderes i investeringsuniverset.

Derudover har Climate Action 100+ opnået offentlige tilkendegivelser om en styrket klimaindsats fra en lang række selskaber i andre sektorer. Det gælder bl.a. verdens største shippingselskab, Mærsk, som har forpligtet sig til at være netto CO2-neutral i 2050, og verdens største bilproducent, Volkswagen, som har forpligtet sig til at være klimaneutral i 2050 og lancere op imod 70 elektriske bilmodeller inden 2028.

Efterlevelse af Paris-aftalen kræver netto CO2-neutralitet i 2050, hvilket betyder, at de menneskeskabte CO2-udledninger som minimum skal modsvares af CO2-optag fra atmosfæren, fx via planter eller ny teknologi, som kan opfange og lagre CO2.

Aktivt ejerskab overfor udvalgte energiselskaber

Ved generalforsamlingen i 2019 blev der vedtaget forslag om, at Lægernes Pension udtager 10 blandt de største energiselskaber til dialog om Paris-aftalen og scenarieanalyser inden pensionskassens generalforsamling i 2020.

Vi har på baggrund af forslaget udvalgt 10 energi- og forsyningsselskaber til dialog. Selskaberne er udvalgt på baggrund af hhv. omfanget af vores investeringer i selskaberne og selskabernes CO2-intensitet, som er et mål for, hvor effektivt selskaberne udvinder og producerer energi i relation til CO2-udledninger. Tilsammen er de to parametre således en indikator for de klimarelaterede risici forbundet med vores investeringer i selskaberne. De samlede investeringer i de 10 selskaber udgjorde godt 800 mio. kr. ved udgangen af januar 2020, jf. tabel 1.

Tabel 1: Selskaber udvalgt til dialog

Selskab	Land	Sektor	Selskab	Land	Sektor
1. Gazprom	Rusland	Energi	6. KazMunayGas	Kasakhstan	Energi
2. Reliance Industries	Indien	Energi	7. Pemex	Mexico	Energi
3. Petrobras	Brasilien	Energi	8. Dominion Energy	USA	Forsyning
4. Sinopec	Kina	Energi	9. Occidental Petroleum	USA	Energi
5. Chevron	USA	Energi	10. Duke Energy	USA	Forsyning

Udvælgelsen skal ses i sammenhæng med, at pensionskassens aktieforvaltere generelt er væsentligt undervægtet i investeringer i energi- og forsyningssektoren. Investeringerne udgør således 2,8 pct. af de samlede børsnoterede aktieinvesteringer, hvorimod energi- og forsyningssektorens andel af det strategiske aktiebenchmark udgør 8,4 pct.

Udvælgelsen omfatter på den baggrund to unoterede statsejede selskaber, Pemex og KazMunayGas, hvor vi har investeringer i børsnoterede obligationsudstedelser. Selskaberne er desuden udvalgt, da det aktive ejerskab på klimaområdet typisk målrettes børsnoterede selskaber. I energi- og forsyningssektoren findes der dog ligeledes en række store unoterede selskaber under offentligt ejerskab, som er en del af Lægernes Pensions investeringsunivers. Disse selskaber er tilsvarende eksponeret mod klimarisici, og det er derfor relevant at gå i dialog med selskaberne

om deres tilgang til og arbejde med klima. Dialogen med de to unoterede selskaber gennemføres i 2020. Desuden vil vi gå i dialog med de relevante forvaltere om deres vurdering af selskabernes klimaprofil.

De udvalgte børsnoterede selskaber er alle omfattet af Climate Action 100+-initiativet. Dialogen med selskaberne har i 2019 bidraget til følgende resultater:

- Dominion Energy har offentligt tilkendegivet, at de forpligter sig til at reducere drivhusgasudledninger med 55 pct. i 2030 og 80 pct. i 2050 sammenlignet med 2005-udledningsniveauet. Målsætningen er skærpet i februar 2020 med et nyt mål om netto CO2-neutralitet i 2050.
- Occidental Petroleum har offentliggjort en ambition om at blive CO2-neutral "på længere sigt".
- Duke Energy har offentligt tilkendegivet, at de forpligter sig til at reducere deres udledninger med 50 pct. i 2030 sammenlignet med 2005-niveauet og til at opnå netto CO2-neutralitet i 2050.

Dialogen fortsætter i 2020, hvor Lægernes Pension særligt vil have fokus på dialogerne med de selskaber, som endnu ikke har forpligtet sig på konkrete klimainitiativer. Vi forventer at kunne afrapportere endeligt om resultaterne af selskabsdialogerne forud for generalforsamlingen i 2021. Resultaterne vil endvidere indgå i vores overvejelser om, hvorvidt selskaberne fortsat skal indgå i investeringsuniverset.

3. Nye tiltag på klimaområdet

Lægernes Pension har siden 2016 arbejdet med at integrere klima i investeringsprocessen. Vi har som led i dette arbejde opbygget viden om, hvordan klima påvirker vores investeringer. Samtidig har vi kunnet iagttage, at der blandt investorer, selskaber og myndigheder er et stigende fokus på klimaforhold og bæredygtighed. Det har bl.a. medført, at der udvikles flere og bedre værktøjer til at analysere og forstå klimarelaterede risici og investeringsmuligheder.

Udviklingen understøttes af stadigt stigende krav om, at investorer og selskaber er transparente og rapporterer om deres klimapåvirkning og tilgang til risici og muligheder knyttet til den grønne omstilling.

I lyset af udviklingen har vi siden generalforsamlingen i 2019 overvejet mulighederne for at styrke vores klimaarbejde yderligere. Vi har i forlængelse heraf taget en række nye initiativer, som har til hensigt at styrke vores viden om og håndtering af klimarelaterede finansielle risici og muligheder og dermed sikre, at investeringspolitikken understøtter Paris-aftalens klimamål.

Lægernes Pension har over de senere år bakket op om initiativer til styrkelse af selskabers klimarapportering. Det er bl.a. sket via vores medlemskab af IIGCC og opbakningen til Climate Action 100+, som i dialog med politikere, myndigheder og selskaber har opfordret til at forbedre kvaliteten og omfanget af virksomheders offentlige rapportering om klimaforhold. Udgangspunktet for dialogen har været anbefalingerne fra Task force on Climate-related Disclosures (TCFD) fra 2017, som udgør den internationale standard for klimarapportering.

TCFD-anbefalingerne har til hensigt at ensarte den offentlige rapportering om klimarelaterede finansielle risici og muligheder på tværs af sektorer og udgør en ramme for, hvordan organisationer kan strukturere arbejdet med klimarelaterede forhold, fx ved at måle porteføljens eksponering mod klimarisici.

Et stigende antal selskaber og investorer anvender anbefalingerne i deres rapportering, herunder flere danske pensionselskaber. Lægernes Pension vil fra og med regnskabsåret 2020 rapportere i tråd med de relevante TCFD-anbefalinger for pensionselskaber og andre aktivejere. Det betyder bl.a., at vi årligt vil opgøre CO2-aftrykket fra vores børsnoterede aktieportefølje og vores eksponering mod CO2-intensive investeringsaktiver og fysiske risici som følge af klimaforandringer.

Fremadrettet vil TCFD-anbefalingerne således udgøre rammen for vores arbejde med klimarelaterede investeringsrisici og -muligheder. TCFD-rapporteringen vil endvidere være udgangspunktet for vores offentlige rapportering om

arbejdet med klima på investeringsområdet, og nærværende redegørelse inkorporeres derfor fremadrettet i TCFD-rapporteringen.

Med henblik på at understøtte den fremtidige TCFD-rapportering har vi sikret os adgang til mere detaljerede data om klimaforhold i vores portefølje. De nye data vil gøre os bedre i stand til at vurdere, om selskaberne i vores portefølje deltager aktivt i den grønne omstilling og tilpasser sig risici og muligheder forbundet hermed. Samtidig får vi bedre mulighed for at vurdere klimarisici i vores investeringer inden for eksempelvis statsobligationer, ejendomme og infrastruktur.

På klimaområdet har vi foreløbigt ekskluderet selskaber, som vi vurderer enten ikke ønsker at deltage i den grønne omstilling eller som aktivt modarbejder Paris-aftalens implementering. Som supplement hertil har vi i starten af 2020 truffet beslutning om at introducere supplerende kvantitative kriterier for eksklusion af selskaber i den børsnoterede portefølje.

Beslutningen afspejler, at visse selskaber i energi- og forsyningssektoren vurderes at være særligt eksponeret mod klimarisici. Det gælder selskaber, hvis forretning både i dag og fremadrettet er baseret på udvinding af eller energiproduktion fra fossile brændsler, som ud fra en økonomisk og klimamæssig betragtning er behæftet med særlige risici.

Som aktiv ejer har vi i disse tilfælde begrænsede muligheder for at udøve indflydelse på selskabernes omstilling. Det kan eksempelvis gælde selskaber, hvis forretning beror på olieudvinding fra tjæresand, som er den mest CO₂-intensive og omkostningskrævende udvindingstype. Vi forventer, at disse selskaber vil være særligt eksponeret mod klimarelaterede finansielle risici i form af øget regulering, ny teknologi, højere CO₂-priser eller lavere efterspørgsel efter fossil energi.

Fremadrettet ekskluderer vi derfor selskaber, som er særligt eksponeret mod eller har deres primære forretning indenfor følgende områder:

- Udvinding af termisk kul.
- Energiproduktion fra termisk kul.
- Olie- og gasudvinding fra tjæresand.
- Olie- og gasudvindingsaktiviteter i Arktis.

Kriterierne indebærer, at der i marts 2020 er foretaget eksklusion af yderligere 42 selskaber og frasolgt børsnoterede aktier- og virksomhedsobligationer til en samlet værdi af godt 50 mio. kr.

4. Øget fokus på grønne investeringsmuligheder

Lægernes Pension har over de senere år øget de grønne investeringer. Ved udgangen af 2019 udgjorde vores unoterede investeringer i vedvarende investeringer knap 2 mia. kr. svarende til 2,2 pct. af den samlede investeringsportefølje. I 2019 foretog vi yderligere investeringer i vedvarende energi på 800 mio. kr., som bl.a. skal medgå til at finansiere vind- og solenergi i udviklingsøkonomier. Med investeringen udgjorde vores samlede investeringstilsagn til vedvarende energi 4,2 mia. kr. ved udgangen af 2019 svarende til en stigning på ca. 30 pct. siden 2017.

Vi har over de senere år ligeledes investeret i energieffektive ejendomme. Ved udgangen af 2019 havde vi investeret knap 600 mio. kr. i ejendomme med den højeste internationale bæredygtigheds certificering (LEED – Platinum).

Over de senere år har vi ligeledes øget vores investeringer i grønne obligationer, som er gældsudstedelser, hvor provenuet øremærkes aktiviteter målrettet reduktion af eller tilpasninger til klimaforandringer eller andre bæredygtige formål. Obligationerne udstedes i henhold til globalt anerkendte retningslinjer og standarder, hvor efterlevelse verificeres af eksterne parter.

Værdien af vores grønne obligationsinvesteringer udgjorde godt 240 mio. kr. ved udgangen af januar 2020. En markant stigning fra udgangen af 2017, hvor værdien af vores grønne obligationer var ca. 10 mio. kr. Udviklingen afspej-

ler, at markedet for grønne obligationer er øget væsentligt over de senere år målt på både antallet og størrelsen af udstedelser. Markedet ventes yderligere modnet over de kommende år understøttet af en kommende EU-standard for grønne obligationsudstedelser i forlængelse af EU's pakke for bæredygtig finansiering.

Opgørelse af grønne investeringer i den resterende del af porteføljen vanskeliggøres af, at der ikke for nuværende findes anerkendte definitioner af grønne eller bæredygtige aktiviteter, som kan anvendes til systematisk opgørelse af relevante investeringer på tværs af porteføljens aktivklasser.

Vores stigende investeringer i grøn omstilling afspejler en generel vækst i grønne investeringer over de senere år. Ifølge FN's miljøprogram, UNEP, udgjorde de samlede investeringer i grøn energi ca. 2,6 billioner dollar i perioden 2010-2019. Det er mere end en tredobling sammenlignet med det foregående årti. Stigningen skal ses i sammenhæng med de markante prisfald på vedvarende energikilder i samme periode.

Væksten i grønne investeringer ventes at tiltage over de kommende år foranlediget af stadigt faldende omkostninger på grøn teknologi, ny regulering, og ændret forbrugeradfærd. Derudover vil væksten blive understøttet af, at investorer fremadrettet får bedre forudsætninger for at investere grønt og bæredygtigt. Det følger bl.a. af EU's pakke for bæredygtig finansiering, som blev endeligt vedtaget i slutningen af 2019. Blandt de nye tiltag er et nyt EU-klassifikationssystem, som fastsætter fælles standarder for, hvad der udgør en "grøn investering". EU forventer, at de nye standarder vil øge udbuddet af grønne investeringsprodukter og dermed gøre det både lettere og billigere at foretage grønne investeringer.

I de kommende år forventer vi derfor, at der vil opstå flere og nye grønne investeringsmuligheder med mulighed for at opnå tilfredsstillende afkast. I 2020 vil vi konkret afsøge mulighederne for at målrette en del af pensionskassens børsnoterede aktieinvesteringer mod selskaber, som er ledende indenfor grøn omstilling og klimateknologi. Samtidig kigger vi nærmere på mulighederne for at øge investeringerne i grønne obligationer.

Nye grønne investeringer vil være et bidrag til realisering af den danske pensionssektors ambition om at investere mere end 350 mia. kr. i grøn omstilling frem mod 2030. Målsætningen blev lanceret forud for FN's klimatopmøde i september 2019 på baggrund af input fra sektoren, herunder fra Lægernes Pension. I december 2019 lancerede pensionssektoren i partnerskab med Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, IIGCC og organisationen World Climate en plan for at udbrede initiativet til internationale investorer med henblik på at opnå yderligere investeringstilsagn frem mod COP26-klimamødet i november 2020.

Den danske regering nedsatte i november 2019 en række klimapartnerskaber, som skal bidrage til at realisere den politiske aftale om at reducere Danmarks drivhusgasudledninger med 70 pct. i 2030. Lægernes Pension er repræsenteret i partnerskabet for den finansielle sektor, som skal vurdere mulighederne for at finansiere den grønne omstilling i andre sektorer og dermed bidrage til at reducere Danmarks udledning af drivhusgasser. Lægernes Pension går konstruktivt til arbejdet i klimapartnerskabet. Vi ser det samtidig som en mulighed for at opnå viden om de udfordringer, forskellige sektorer står overfor i den grønne omstilling, og afsøge mulighederne for at bidrage til løsninger, som på samme tid kan skabe attraktive afkast, gavne dansk erhvervsliv og understøtte Danmarks grønne omstilling.